Edini slovenski dnevnik
-:v Zedinjenih državah.:-
■■■
Velja za vse leto... $3.00
-:Ima 10.000 naročnikov:-

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
-: in the United States :-
■■■
Issued every day except
-: Sundays and Holidays :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 295. — ŠTEV. 295.

NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 17, 1914. — ČETRTEK, 17. DECEMBRA, 1914.

VOLUME XXII. — LETNIK XXII.

NEMŠKO BRODOVJE JE OBSTRELJEVALO ANGLEŠKA MESTA SCARBOROUGH, HARTLEPOOL IN WHITBY. VELIKA PANIKA.

Nemške bojne ladije so se naenkrat prikazale pred temi mesti ter pričeli metati vanje granate. -- Nekako 50 oseb je bilo ubitih, kakih 150 pa ranjenih. -- Materijalna škoda velika. -- Po celi Angliji je zavladala panika, ker se je splošno domnevalo, da nemške bojne ladije ne morejo v bližino. -- Nemško brodovje je po izvedenem napadu srečno odneslo pete v gosti megli. -- Iz Srbije so bili pognani zadnji Avstrijci. -- Boji na iztočnem bojišču se normalno razvijajo. -- Glasi se, da so pričeli Francozi s splošno ofenzivo.

Obstreljevanje angleških mest od strani nemškega brodovja.

London, Anglija, 16. decembra. Danes je vladalo v Londonu razburjenje kot ga še ni bilo opaziti odkar je izbruhnila vojna in to vsled naznanila admiralitete, izdanega po enajsti uri, da so nemške bojne ladije obstreljevale angleška pristaniška mesta Scarborough, Hartlepool in Whitby.

Oficijelni tiskovni urad je objavil sledeče: "Trdnjavski poveljnik v West Hartlepool poroča, da so napadle trdnjavo nemške bojne ladije danes zjutraj med osmo in deveto uro. Nasprotnika se je odbilo. Neka majhna bojna ladija je istotako otvorila ogenj na Whitby in Scarborough".

Že preje pa je izšo sledeče oficijelno poročilo:

"V Severnem morju so se izvršila danes zjutraj važnejša gibanja nemške mornarice. Obstreljevalo se je Scarborough in Hartlepool in naša brodovja so bila na različnih mestih zapletena v boj. Situacija se razvija.

Tukaj se poroča, da je angleško brodovje, ki je pričelo zasledovati nemške bojne ladije, potopilo dve nemški bojni ladiji. Newcastle zatrjuje, da so štirje angleški torpedni čolni rušilci naskočili Nemce, ko so se slednji umaknili od Hartlepoola, vendar pa noče admiraliteta potrditi niti povega niti drugega poročila. Vse, kar se ve, je to, da sta pričela zasledovati Nemce dva mogočna brodovja.

Glasi se, da so vrgli Nemci v vsako imenovanih mest kakih 50 granat. Obstreljevanje Hartlepoola je trajalo nekako 25 minut ter je povzročilo veliko škodo. Tovarna za plin je pričela goreti in poškodovane so bile tudi vodovodne naprave.

V Scarborough je nastala divja panika in vse je hitelo na železniško postajo, da odpotuje s prvim vlakom. Popolnoma porušena je obrežna stražna postaja.

Takoj po obstreljevanju so zbežali prebivalci v notranjost dežele. Velika drznost Nemcev ter dejstvo, da je angleško brodovje popolnoma odpovedalo ter ni bilo v stanu odvrniti napada, sta povzročila nepopisno paniko in prebivalstvo je pričelo trumoma zapuščati mesto.

Vlada je takoj izdala nove odredbe za varnost obrežja. Vse preostale oddelke infanterije in artilerije se je odposlalo v zakope in forte na obrežju. Glasi se, da se je vdeležilo napada osem nemških križark.

V kolikor je mogoče presoditi sedaj, je moralo nemško brodovje zapustiti svojo postojanko pri Helgolandu v pondeljek ponoči. Prava uganka je le to, kako se je moglo to nemško brodovje približati angleški obali, ne da bi ga zapazile v torek angleške patrulne ladije, ki križarijo v Severnem morju.

Udarec je prišel kot iz jasnega neba in Anglija je prvič občutila na lastni zemlji, kaj pomeni vojna, o kateri se je dosedaj le čitalo v časopisih.

Glavni napad je bil namenjen mestu Scarborough in nemške bojne ladije so se zelo približale angleški obali. Cilj je bil takoj pogoden in pričelo je deževati granat na mesto, ki šteje kakih 40,000 prebivalcev.

Povzročena škoda je velika.

Nemške granate so razdejale cele vrste hiš. Zadet je bil Bal-

goreti. Razdejana je bila banka poleg Grand hotela in isto se je zgodilo s številnimi poslopji v drugih delih mesta. Železniška postaja je le malo trpela.

Napad je bil skrbno pripravljen in dočim se ostale štiri bojne ladije pred Scarborough, sta se podali dve pred Hartlepool in Whitby. Nemcem so morale biti znane vse posameznosti glede lege posameznih poslopij in razdalje. To pa zato, ker niso izgubili niti ene minute ter takoj pričeli z uspešnim obstreljevanjem.

Glasom danes zvečer izdanega poročila admiralitete se angleškim bojnim ladijam ni posrečilo odrezati nemške križarke. Slednje so se umaknile, vozeče s polno paro, ter pobegnile v gosti megli, ki se je ravno pojavila.

Veliko prebivalcev v Scarborough je pribežalo v Hull ter izjavilo, da so se Nemci izkrcali. To je še bolj povečalo paniko.

Glasom poznejšega poročila admiralitete so se vdeležile napada na nemški strani dve bojni križarki in ena oklopna križarka ter štiri do šest lahkih križark. V Hartlepool, katero mesto so obstreljevale tri nemške bojne ladije, je bilo sedem vojakov ubitih, 14 pa ranjenih. Civilistov je bilo ubitih 22, ranjenih pa 50.

V splošnem se ceni izgube na 50 mrtvih in nekako 150 ranjenih.

Baterije v Hartlepool so vračale ogenj ter se glasi, da so bile zadete napadajoče ladije. To je prvič v zgodovini, da so bila angleška mesta predmet sovražnikovega napada in lahko si je misliti, kakšen utis je napravilo to na celo Anglijo.

Domneva se, da je bil ta napad prvi udarec velike akcije, katero nameravajo vprizoriti Nemci. Prodreti hočejo s svojimi velikimi ladijami iz Kiel-prekopa ter uničiti angleško trgovino v Atlantiku.

Vsled obstreljevanja je Lloyd takoj zvišal zavarovalnino proti obstreljevanju za poslopja v obrežnih mestih.

Obstreljevanje mesta.

Scarborough, Hartlepool in Whitby, mesta, katera so včeraj Nemci obstreljevali, se nahajajo na severoiztočni obali Anglije in skoro direktno nasproti nemški mornariški postojanki v Kielu in Helgolandu. Hartlepool je važno pristanišče ter šteje nekako 25 tisoč prebivalcev.

Whitby leži ob izlivu reke Esk ter je kopališko mesto z nekako 12,000 prebivalci. Scarborough, eno najslavnejših angleških kopališč leži 37 milj severo-iztočno od Yorka in nekako 200 milj od Londona. Normalno šteje 45,000 prebivalcev. Hartlepool ni le pristaniško mesto, temveč tudi sedež precej razvite industrije. — Pred vojno je imelo mesto živahno trgovino z baltiškimi pristanišči, s Hamburgom, Antwerpenom in Rotterdamom.

Utis nemškega napada v Washingtonu.

Napad nemškega brodovja na angleško obal je vzbudil v vseh krogih veliko pozornost. Vprašuje se, kako je bilo Nemcem mogoče prodreti obrambni pas, katerega je po mnenju večine potegnilo angleško brodovje krog Anglije.

V dobropoučenih mornariških krogih se smatra obstreljevanje kot strategičen manever, ki bo imel eventuelno dalekosežne po-

brž ustvariti strah in grozo, vsled koje bi se koncentriralo angleško brodovje, ki bi bilo nato izpostavljeno napadu od nedoločene strani. Domneva se, da so podmorski čolni spremljali nemške bojne ladije.

V krogih, ki simpatizirajo z zavezniki, se je izjavljalo, da se bo s tem činom Nemcev le pospešilo rekrutiranje v Angliji.

Danes je tudi krožila vest, da so nemške ladije na begu metale v morje mine, na katere so nato zadele zasledujoče angleške bojne ladije. Nekatere teh so bile baje močno poškodovane. Opozarja se slednjič na dejstvo, da so vsa obstreljevana mesta neutrjena z izjemo West Hartlepool. Obstreljevanje neutrjenih mest pa je glasom haaškega dogovora prepovedano.

Boji z Rusi.

Berlin, Nemčija, 16. decembra. Veliki nemški generalni štab je sporočil, da je bilo zadnje dva dni vjetih na Rusko-Poljskem 3000 Rusov; razen streljiva in provianta so zaplenili Nemci tudi štiri strojne puške.

Koncentracija nemških čet.

Varšava, Rusija, 16. decembra. Nemci so začeli na fronti med Lowitzom in Ilovom koncentrirati močno armado, ki bo skušala prekoračiti reko in priti Rusom za hrbet.

Ruska poročila.

Petrograd, Rusija, 16. dec. — Tukajšnje časopisje poroča: — Nemški napadi na črti Lowitz-Ilov niso imeli dosedaj še nobenega uspeha. Naši vojaki so odbili vse sovražniške napade in prizadeli sovražniku velike izgube.

Med 12. in 14. decembrom je poskušal sovražnik ustaviti južno od Krakova našo ofenzivo, kar se mu pa ni posrečilo. 15. decembra so prišli močni sovražniški oddelki preko Dukla prelaza. Vnel se je hud boj, v katerem so bili pa Rusi zmagovalci. Sovražnik, katerega izgube so precejšne, se je moral umakniti.

Obleganje Krakova.

Petrograd, Rusija, 16. dec. — Neki prejšnji ruski minister, priznan vojaški strokovnjak, je rekel, da bo ruska armada prenehala z obleganjem Krakova in prepustila tudi mesto Lodz sovražniku.

— Namen Nemcev in Avstrijcev ni — je rekel, — da bi si osvojili kolikor mogoče naših mest in ozemlja, ampak oni nameravajo v prvi vrsti oslabiti našo armado. Edina njihova ugodnost je, da imajo dovolj železnic, po katerih lahko dovažajo ojačenja in vojni materijal.

Levo rusko krilo v nevarnosti.

Berlin, Nemčija, 16. decembra. Vojaški kritik major Morath in sotrudnik "Berliner Tageblatt-a" je rekel, da so uspehi avstrijske armade med Krakovom in Novim Sandecom velike važnosti. Levo rusko krilo ni samo pognano nazaj, ampak se nahaja tudi v zelo kritičnem položaju.

Napad na Varšavo.

Varšava, Rusija, 16. decembra. Boji med Lowitzom in reko Vislo se še vedno nadaljujejo; kakor kaže, bodo Rusi zmagovalci. Kljub temu je pa kaj lahko mogoče, da Nemci napadejo Varšavo. V mesto prihaja vsak dan večje šte-

mora pomagati pri utrdbah. V teku nekaj dni bo dospelo v Varšavo 200,000 vojakov in s tem bo posadka popolna. Varšava je dobro preskrbljena s topovi, municijo in proviantom.

Srbski kralj Peter v Belgradu.

London, Anglija, 16. decembra. Reuterjeva agentura je dobila iz Niša brzojavko, da je danes dospel kralj Peter v spremstvu prestolonaslednika Aleksa in princa Jurja v glavno mesto Srbije, Belgrad. Srbski generalni štab je izjavil, da se sedaj ne nahaja v Srbiji nobenega Avstrijca več. Včeraj so se baje umaknili zadnji oddelki preko reke Drine.

Pariz, Francija, 16. decembra. Poročilo, ki ga je izdalo francosko vojno ministrstvo, se glasi: — 15. decembra ob enajsti uri dopoldan je dospel kralj Peter v spremstvu prestolonaslednikov v Belgrad. Srbi so prepodili vse Avstrijce iz ozemlja, ki leži med Savo in Drino.

Od začetka vojne pa dosedaj je padlo v srbske roke kakih 60 tisoč jetnikov.

Nov sovražnik Srbije.

Amsterdam, Nizozemsko, 16. decembra. — Tukajšnjemu listu 'Telegraaf' so sporočili iz Petrograda, da so napovedali severni albanski rodovi Srbiji vojno. Na treh mestih so baje že udarili preko meje in se spopadli s srbskimi vojaki. Essad paša, bivši branilec Skadra in ministrski predsednik izgnanega albanskega kralja Viljema je velik prijatelj Srbov. Ko je poslala k njemu Visoka Porta svojega odposlanca, se ni hotel žnjim pogajati.

Separaten mir.

Petrograd, Rusija, 16. dec. — Tukajšnji uradni krogi dementirajo novico, da namerava Avstrija skleniti z Rusijo separaten mir, ne da bi prej vprašala Nemčijo za svet. Neki ugleden diplomat je rekel: To je naravnost nekaj nemogočega. Avstrija in Nemčija sta v nerazdružljivi zvezi. Avstrija ne sme brez privoljenja Nemčije storiti ničesar.

Nadalje je tudi Rusija takoj po napovedi vojne razglasila, da je pripravljena osvoboditi vse Slovane izpod avstrijskega jarma. Slednjič je pa tudi skoraj neverjetno, da bi Avstrija prej sklenila z Rusijo mir, predno bi bila popolnoma izčrpana.

Senussi v Egiptu.

Berlin, Nemčija, 16. dec. — Iz Rima poročajo, da je rod Senussi prekoračil egiptovsko mejo in stopil proti angleškim četam v ofenzivo. Novoimenovani egiptovski kediv je rekel, da ne bo prej zasedel prestola, dokler ne bodo s tem zadovoljne evropske velesile.

Odstavljeni kediv Abbas Hilmi je rekel nekemu časnikarskemu poročevalcu, da bodo imeli Angleži precej dela, če bodo hoteli premagati vse sovražnike. V Aleksandriji so umorili ustaši nekega angleškega policista.

Abbas Hilmi na Dunaju.

Dunaj, Avstrija, 16. dec. — Neka brzojavka iz Carigrada pravi, da je odpotoval odstavljeni kediv Abbas Hilmi na Dunaj, kjer se bo posvetoval z avstro-ogrskimi oblastmi. Kediv je bil na Dunaju vzgojen in je tudi tam hodil v [illegible]

Vsa posadka rešena.

Amsterdam, Nizozemsko, 16. dec. — Turška bojna ladija "Messudieh" se je kmalu potem potopila, ko jo je torpediral angleški podmorski čoln "B 11". Moštvo se je vse rešilo.

Car odpotoval iz Kavkaza.

Petrograd, Rusija, 16. dec. — Uradno se poroča, da so bili vsi dosedanji boji med Turki in Rusi v Kavkazu le brezpomembni spopadi. Car, ki se je par dni mudil v ruskem glavnem stanu, je zopet odpotoval v Petrograd.

Kars, Kavkaz, 16. dec. — Ko je dospel 13. decembra sem ruski car Nikolaj, ga je prebivalstvo navdušeno pozdravilo. Peljal se je po mestu in si ogledal vse bolnišnice. Veliko ranjencev je odlikoval. Poveljniku je rekel, da je z utrdbami zelo zadovoljen, nakar se je odpeljal v Sarakanyche. Na fronti je nekatere vojake odlikoval z velikim zaslužnim križcem reda sv. Jurja.

Kdo bo zmagal?

Tiflis, Kavkaz, 16. dec. — Car je poslal poveljniku onih ruskih čet, ki so koncentrirane v Tiflisu, sledečo brzojavko: "Ravnokar sem preživel med svojim vojaštvom v Kavkazu par dni, katerih ne bom nikdar pozabil. Država, ki ima tako vojaštvo kot je naše, mora zmagati."

Koncentracija turške armade.

Berlin, Nemčija, 16. decembra. Iz Carigrada poročajo, da je bila v Armeniji koncentrirana 300,000 močna turška armada, ki je že začela prodirati proti ruski meji. Pri Batumu se namerava združiti z drugim vojaštvom. Ob perzijski meji se boji še vedno nadaljujejo. Oddelek turških bojnih ladij je obstreljeval včeraj pristanišče Batum; več hiš je poškodovanih.

Kaj pravijo Nemci o zavzetju Belgrada.

Dunaj, Avstrija, 16. decembra. Srbi so samo zato zmagali, ker so morali Avstrijci poslati večino svojih čet na Rusko-Poljsko in v Galicijo. Avstrijska posadka v Srbiji je primeroma slaba, toda temu se bo kmalu odpomoglo. Če smo stopili v Galiciji v ofenzivo, bomo isto še lažje napravili v Srbiji. Poročilo, da namerava skleniti Avstrija s Srbijo separaten mir, je neresnično.

Ruski general nevarno zbolel.

Berlin, Nemčija, 16. decembra. Iz Bazela, Švica, poročajo, da je ruski general Ruszky nevarno obolel. General je poveljeval onim ruskim četam, ki stoje ob reki Visli na Rusko-Poljskem.

Dospela je

VELIKA PRATIKA

za leto 1915.

V tej Pratiki so tiskani tudi: Zakoniti prazniki v Zdr. državah. — Spomenski dnevi. — Poštne pristojbine. — Volilna pravica. — Kako pridobiti homestead. — O potnih listih. — Predsedniki Zdr. držav. — Kako so nastala imena severo-ameriških držav. — Naselniške določbe. — Dan dela — Labor Day.

Pratika velja s poštnino vred 12 centov.

Razprodajalci jo dobe 100 komadov za $8.

Boji v severni Franciji.

Berlin, Nemčija, 16. decembra. Glavni vojni stan pravi v svojem današnjem poročilu: "Na zapadnem pozorišču so zavezniki zopet skušali prodreti proti Nieuportu in sicer s pomočjo svojih bojnih ladij, ki se nahajajo v Kanalu.

Ogenj bojnih ladij je bil popolnoma brezuspešen ter se je odbilo naskok sovražnika. Ujeli smo 400 Francozov.

Z ostale fronte ni poročati ničesar važnejšega razven o zavzetju neke višine zapadno od Sennheim, katero so predvčerajšnem zasedli Francozi."

Angleži so obstreljevali Westende.

Pariz, Francija, 16. decembra. V oficijelnem popoldanskem poročilu se glasi:

"V Belgiji so obstreljevali Angleži mesto Westende, ki leži severozapadno od Lombardtzyde. Belgijska armada je zavrnila protinaskok na St. Georg ter zasedla farme na levem bregu Yserprekopa. V Arras, ob Aisne in v Champagne so se vršili artilerijski boji.

V Woevre-distriktu smo zavrnili nemške naskoke v gozdu pri Mortmare.

Pariz poroča o majhnih uspehih.

Pariz, Francija, 16. decembra. V današnjem večernem poročilu se glasi: "Naše čete so nekoliko napredovale v smeri proti Severnemu morju, severoiztočno od Nieuporta in južnoiztočno od Ypres ob železnici; istotako v smeri proti La Bassee. Z ostale fronte ni poročati ničesar novega."

Delovanje letalcev.

V posebni poslanici vojnega ministrstva se poroča o uspešnem delovanju francoskih letalcev tekom zadnjih dni. Leteli so preko sovražnih pozicij v višini nič manj kot 300 čevljev ter vrgli veliko število bomb.

Splošna francoska ofenziva?

Bazel, Švica, 16. decembra. — Vse kaže, da so pričele francoske armade z ofenzivo na celi fronti med Belfort in Marie-aux-Mines. Streljanje artilerije je bilo celi dan in celo noč tako močno, da so neprestano ropotale šipe na oknih.

Izgube Angležev.

Washington, D. C., 16. dec. — Nemško poslaništvo je objavilo danes poročilo glede pomorske bitke pri Falkland otokih. Poročilo je objavilo nemško poslaništvo v Chile. Glasom tega poročila se je vdeležilo boja na angleški strani osem bojnih ladij in sicer "Invincible", "Inflexible", "Canopus", "Carnovora", "Cornwall", "Kent", "Glasgow" in "Bristol". Bitka je trajala od devete ure zjutraj do sedme ure zvečer. Veliko nemških častnikov in moštva se je rešilo, vendar pa je bilo premalo čolnov na razpolago, da bi se rešilo vse.

Glasom tega poročila se je potopilo neko angleško bojno ladije in neka druga angleška križarka, "Defence", ki se ni vdeležila boja, je nasedla v Port Stanley, na Falkland otočju.

Japonska armada pomaga Rusom.

London, Anglija, 16. decembra. Tukaj se poroča, da se je neko japonsko armado poslalo po transkavkaški železnici Rusom na pomoč in da se je veliko japonskih vojakov spravilo na parnikih v Francijo. Japonce se bo baje uporabilo v bojih proti Turkom.

Lov na križarko "Dresden".

Valparaiso, Chile, 16. dec. — Iz Punta Arenas se poroča semkaj, da je nemška križarka 'Dresden' v nedeljo zvečer zapustila ondotno pristanišče in da so jo čakale angleške bojne ladije na obeh straneh Magelhaens ceste.

Ameriška križarka "Tacoma" za Panamo.

Washington, D. C., 16. dec. — Mornariški tajnik Daniels je danes zvečer sporočil, da se bo odposlalo križarko 'Tacoma' v Panama. Tam bo morala paziti na to, da se varuje določbe nevtralnosti. Kot že poročano, je zahteval governer Goethals dva torpedna čolna rušilca.

Zavzetje Guadalajare.

Washington, D. C., 16. dec. — Ameriški konzul je brzojavil, da je vest o zavzetju trdnjave Guadalajare resnična. Carranzovi ljudje so odšli iz mesta in razstrelili most, ki vodi proti vzhodu. Če bi se to ne zgodilo, bi Villovi vojaki že dan prej lahko zavzeli mesto.

Krvava bitka pri Cimi.

Douglas, Ariz., 16. dec. — Trideset milj južno od tukaj, pri mestu Cima, se je vršila včeraj med 250 Maytorenovimi vojaki in 300 Carranzisti bitka, ki se še danes nadaljuje. Iz poročila, ki je dospelo v Agua Prieto, je razvidno, da je na obeh straneh padlo precejšnje število vojakov.

Naznanilo glede knjig.

—o—

Vsled vojne zelo trpi pomorska vožnja za tovor in za to ne vemo kedaj dospejo sem "Mohorjeve knjige".

Kakor hitro bodemo obveščeni, da se nahajajo na kakem parniku, bodemo to naznanili. Zato zasedaj [illegible]

Denarje v staro domovino.

—o—

Promet z Avstrijo se je toliko zboljšal, da zopet pošiljamo denar v staro domovino. V slučaju, da bi se razmere pozneje na kak način predrugačile, in bi se denar ne mogel izplačati določenim osebam, bodemo istega vrnili pošiljateljem.

V sedanjem položaju pa ni misliti, da bi denar dospel v roke naslovljenca tako hitro, kakor preje v normalnem času, ker vsakdo ve, da sedaj potrebujejo pisma v Evropo, ali iz Evrope sem 22 do 25 dni in v približno tem času bode denar v stari domovini tudi izplačan. Zato svetujemo rojakom, da začasno pošiljajo le za nujne potrebe in za enkrat ne več kakor 500 K.

Cene:

K	$	K	$
5....	1.10	100....	20.00
10....	2.10	110....	22.00
15....	3.10	120....	24.00
20....	4.10	130....	26.00
25....	5.10	140....	28.00
30....	6.10	150....	30.00
35....	7.10	160....	32.00
40....	8.10	170....	34.00
45....	9.10	180....	36.00
50....	10.00	190....	38.00
55....	11.00	200....	40.00
60....	12.00	250....	50.00
65....	13.00	300....	60.00
70....	14.00	350....	70.00
75....	15.00	400....	80.00
80....	16.00	450....	90.00
85....	17.00	500....	100.00
90....	18.00		

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.00
" pol leta	1.50
" leto za mesto New York	4.00
" pol leta za mesto New York	2.00
" Evropo za vse leto	4.50
" " " pol leta	2.55
" " " četrt leta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.

Pri spremembi **kraja** naročnikov prosimo, da se nam tudi **prejšnje bivališče** naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Pomnožena vojna bremena.

—o—

Zastopnik 14. kongresnega distrikta v Texasu, James L. Slayden, se je te dni v Washingtonu ostro obrnil proti agitaciji, katero se je započelo za povečanje ameriške mornarice in za ustvarjenje stoječe armade. Protest se obrača proti oboroževalnim interesentom, proti jeklarskemu trustu ter proti častnikom armade in mornarice, ki stoje iz osebnih interesov za tem gibanjem.

Slayden dokazuje najprvo, da se je vsled najnovejših dogodkov v Evropi izkazala kot neresnična beseda, da je treba biti pripravljen na vojno, ako si hoče ohraniti mir. Velika oboroževanja velesil, njih priprave na vojno so bile ravno vzrok, da je prišlo do vojne. Ako bi ne bilo tega oboroževanja, teh priprav, bi narodi Evrope najbrž živeli v najlepšem miru ter bi se ne zapletli v boj, ki preti sedaj uničiti celo Evropo.

Kaj pomenijo priprave na vojno, kot jih razumejo oboroževalni fanatiki, za Združene države, izvaja Slayden na povsem logičen način. Oboroževalni patrioti pravijo, da mora biti naša dežela glede svojih vojaških priprav dosti močna, da lahko odbije napad od strani katerekoli evropske države. Z iste strani se tudi vedno govori o "azijatski nevarnosti", ki preti Združenim državam. Ako bi se vzelo te argumente resno, bi pomenilo to, da bi morale imeti Združene države najmanj dvakrat tako močno armado kot katerakoli dežela na svetu in istotako dvakrat tako močno mornarico.

Ako so različni oboroževalni, parobrodni in jeklarski trusti ter z njimi zvezana častniška klika, ki pričakuje od pomnoženja armade in mornarice višjih socijalnih stopinj, s svojo agitacijo v pravem, potem je povsem logično, ako se izjavlja, da trebajo Združene države stoječo armado dveh milijonov mož ter vojno mornarico, ki bi bila štirikrat tako močna kot sedanja. Povsem naravno je vsled tega, da izjavljajo naši oboroževalni patrioti, da ne gredo njihove želje tako daleč, a istotako naravno je, da ne stopijo takoj s polnimi željami pred narod, katerega hočejo pridobiti za svoj morilni patriotizem. Najprvo se zabije v les tenki konec klina. Debeli pride sam posebi na njim.

Redna armada dveh milijonov mož bi naložila narodu Združenih držav davčno breme letnih 2400 milijonov dolarjev. Štirikratno ojačenje naše vojne mornarice bi zahtevalo na leto nadaljnih 600 milijonov. Vsled tega bi moral narod Združenih držav izdati na leto 3000 milijonov dolarjev edinole za vzdrževanje armade in mornarice.

Sedanji skupni proračun Združenih držav znaša nekaj čez tisoč milijonov dolarjev. Ako bi se iz-

trikrat toliko v vojaške svrhe kot pa velja danes naša cela vlada.

Poleg tega pa niso te številke previsoke. Treba je še pomisliti, kake dimenzije bi zavzel penzijonski fond, katerega se pri proračunu Slayden-a niti upoštevalo ni.

Marsikdo bi lahko rekel, da so dotični računi nevrjetni in pretirani. Tanki konec klina pride prvi v deblo ter je sploh že davno prišel. Od zadnje špansko-ameriške vojne je naše oboroževanje neprestano naraščalo. V sedanjem času je že štirikrat tako veliko kot je bilo pred to vojno. V osmih letih so poskočili izdatki za armado in mornarico od 60 milijonov dolarjev na 250 milijonov. Dočim je naraslo prebivalstvo dežele za 25 odstotkov, so se zvišala vojaška bremena za 400 odstotkov.

Vsled tega je treba napeti vse sile, da se prepreči to novo zvišanje vojaških bremen.

Dopisi.

—o—

Little Falls, N. Y. — Kakor po drugih naselbinah, so tudi pri nas slabe delavske razmere. Veliko število brezposelnih roma od tovarne do tovarne in prosi za delo. Mi, ki delamo, zaslužimo komaj toliko, da se pošteno preživimo. Zadnji čas je nastopila zelo huda zima. Zvečer sedimo ponavadi pri peči in čitamo novice o sedanji svetovni vojni. Nekaj strašnega je to! Koliko mladih fantov bo izgubilo življenje, koliko otrok bo brez očetov, koliko žena brez soprogov! Vsi želimo, da bi bilo čimprej konec tega mesarskega klanja. — Društvo sv. Jožefa št. 53 J. S. K. J. priredi na Silvestrov večer v društveni dvorani na Danube St. veselico. Upati je, da se je bodo udeležili vsi tukajšnji Slovenci in oni iz okolice. Pozdrav vsem rojakom! Vesele božične praznike! — F. O.

Celson pri Johnstown, Pa. — Ker skorajgotovo še ni bilo dopisa iz te naše naselbine, Vas prosim, da mi dovolite malo prostora v Vašem cenjenem listu G. N. Tukaj so slabe delavske razmere. Premogorov obratuje sicer vsak dan, toda kaj nam pomaga, ko nam kapitalisti ne dajo vozov. Upamo, da bo kaj boljše v prihodnjem letu. — Glede evropskega klanja se pa strinjam popolnoma z vsemi zavednimi Slovenci. Prav veseli smo bili dopisa g. I. Blatnika. Če se vsak Slovenec zaveda svoje narodnosti, bo dal rojaku Blatniku prav. Kako bomo stali za mačeho Avstrijo, ki nam ni dala ničesar, nego samo črpala naše rojake. Kri slovenskih fantov in mož je razlita po celi Evropi. Pri Lipskem, Aspernu, Kustoci, v Bosni, v Galiciji so se naši fantje borili kot levi za Avstrijo in njen obstanek, toda kaj jim je dala? Psovke "windische Hunde" imajo za plačilo. (Najnovejše, božično darilo pa je, da je vlada razpustila edini kulturni zavod "Matico Slovensko". Op. ured.) Pruski Wilhelm je mislil, da bo kar z metlo pometel Slovane in njih zaveznike. Toda zmotil se je. Dragi sorojaki Slovenci! Ali ne vpije kri naših bratov v stari domovini po maščevanju? Na mrzlih galiških poljanah leži ranjen vojak. V smrtnem boju prosi: "Dragi brat! Reši mojo domovino in brate, da ne bodo zasužnjeni kot sem jaz tu." Dolžnost naša je, da se združimo in pri sklepanju miru z zavezniki zahtevamo našim bratom popolno svobodo, kot jo imajo drugi narodi. Potem pa bodimo ali Srbi ali Rusi. Slovenske dežele se naj združijo in naj postane velika slovanska velesila. Če pa kdo rojakov pravi, da ni prav, če se piše čez Avstrijo in Nemčijo in da je dobro v Avstriji, mu rečemo: "Če si imel tako dobro življenje, po kaj si pa prišel sem tako težko delat? Samo Ameriko gotovo nisi prišel gledat. Če bi imel kruha doma, bi ga ne hodil tako daleč iskat." Pozdrav vsem zavednim Slovencem! — Jos. Buchar.

Milko Vogrin.

—o—

Novela. — Spisal dr. **Stojan.**

—o—

(Nadaljevanje.)

Tako je naposled baron Benda vendar [illegible] sebi pripoznaval, da je res Milko Vogrin njegov rešitelj!

pravila, da ne zasluži take milosti in dobrote od človeka, katerega je povsod obrekoval in preganjal, uničil mu ves up in nado do samostalnosti ter mu še celo po življenju stregel.

"Res, plemenito je ravnal Vogrin z menoj", misli si večkrat Benda. "Take milosti nisem pričakoval od neolikanega Slovenca. V njegovih rokah je bilo moje življenje. Le ena beseda iz njegovih ust in stražniki bi me bili kakor vstaša neusmiljeno umorili. Ali on se ni hotel maščevati nad menoj, če mu je bilo to tudi lahko. On ni hotel ugonobiti mene, da si s tem pridobi Olgo, on ni hotel oskruniti rok, s katerimi bi objemal potem — lepo in bogato deklico!"

In sedaj spozna stoprav Benda, kako zlobno, hinavsko in lopovsko je ravnal nekdaj sam proti plemenitemu rešitelju. Vest in spomin ga peče. Pogreznil bi pod zemljo, kadarkoli pomisli, da se ima zahvaliti za svoje življenje le onemu, kateremu je stregel sam po življenju.

A bolj, kakor vse to, pekla ga je v srcu misel, da si je Vogrin svest svoje velikodušne zmage nad njim. Nehote si je domišljeval, da ve on gotovo vse, kar je proti njemu počenjal. Saj mu je Olga brez dvombe naznanila, kako ga je on očrnil pri njenem očetu in da se je ona le prisiljeno zaročila s človekom, katerega ne ljubi in ga ni nikdar ljubila. A njen oče je menda tudi že po Olgi sami zvedel za njegovo zvijačo in nesramno laž. Zakaj si cer si ne zna in ne more tolmačiti, kako da še ni do danes od Skenovskih prejel nobenega pisma.

Take hude misli in slutnje so mučile nadporočnika Bendo. Pobit in potrt je bil, videč, da je vse izgubljeno, ako že vesta Vogrin in Olga za nesramno laž in obrekovanje njegovo. A na dan pa mora priti vse, če ne zdaj, pa pozneje. Zakaj on še ne more zavoljo svoje rane takoj na Dunaj, da bi se ob pravem času poročil z Olgo.

Vsled tega je postajal baron Benda malodušen. Njegov up ga je pa tem bolj zapuščal, čim plemenitejše se mu je dozdevalo dejanje in vedenje Vogrinovo. On si ni mogel tolmačiti Vogrinove plemenitosti, ker ni bil sam plemenitega srca. Po sebi, po lastnem dejanju je sodil tudi druge ljudi. Vsakemu je prisojal oni samoprid in pripisoval ono sebičnost, ki je v toliki meri navdajala lastno njegovo dušo. Nehote si je torej domišljeval, da se je vedel Vogrin nalašč, s posebnim namenom, blagodušno proti njemu, svojemu tekmecu.

Tej viharni noči je sledil miren dan. Imeli smo počitek, da se oddahnemo od hudega dela. Ravno sva Vogrin in jaz sedela popoldne v taboru, pogovarjajoč se o vstaškem napadu, kar dojde majhno pisemce na mojega tovariša. List je bil od nadporočnika barona Bende. V njem prosi Vogrina, naj ga blagovoli še ta dan obiskati, kajti vsled svoje rane ne more sam do njega.

Dolgo se je obotavljal moj prijatelj, rekoč, da ne gre k baronu Bendi; zakaj s tem človekom je že svojo stvar za vselej dognal. A naposled sem ga vendar pregovoril in Vogrin se napoti proti večeru v bolnišnico k nadporočniku Bendi.

Na postelji ležečega, z obvezano glavo in prepadlega lica, je našel Vogrin svojega tekmeca, barona Bendo. Po nemem in mrzlem pozdravu ponudi ta prišlecu sedež poleg svoje nizke postelje.

Dolgo molčita nato nasprotnika. Barve na licu pa so se obema vidno menjavale, kajti v teh trenotkih so razne misli in spomini navdajali srca obeh. Naposled izpregovori prvi Vogrin:

"Zakaj ste me, gospod nadporočnik, prosili, da pridem k vam? Govorite, sicer se moram takoj posloviti!"

"Zahvaliti se vam hočem osebno za svojo in drugih bolnikov rešitev", jame s tresočim glasom baron Benda. "Zlasti pa vam zdaj tu izrekam, da zelo obžalujem in se kesam zato, ker sem vas bil v dvoboju tako hudo ranil."

"Zaradi tega se vam ni treba kesati", odgovori mirno in kakor brez čuta Vogrin. "Zakaj roka se mi je zacelila. Ali rane, katere ste mi vi vsekali v globino mojega srca, še niso cele in menda tudi ne bodo nikdar več. Vi ste mi vzeli vse, kar sem imel. Spravili ste me ob dobro ime, črnili mene in moje rojake, vzeli mi samostalnost in vsakdanji kruh, zatrli

posled mi še vidno stregli po življenju! To so tiste rane, katerih ne more ozdraviti nobeden zdravnik, niti čas zaceliti. Zavoljo teh ran se morate tedaj vi kesati!"

Sedaj nastane mrtva tišina. Baron Benda molči kakor zid. On nima besede, da bi govoril, ne ve, kako bi se opravičeval pred svojim sodnikom in rešiteljem. Kakor se zgane v človeku život in se v njem vse do zadnjega živca pretrese, ako zasadi vanj gad svoje strupene zobe, tako globoko so rezale baronu v srce ostre besede, ki jih je govoril s pomenljivim naglasom nekdanji njegov tekmec. Vse ga je tako osupnilo in iznenadilo, da ni mogel najti pravih besed za svoje opravičevanje. Razumel je, kar je govoril Vogrin. Vedel je dobro, kaj misli njegov nasprotnik, a vendar se hlini, kakor da bi ne razumel ničesa. Zatorej odgovori:

"Nerazumljive so mi vaše besede in temen njih pomen. Vi se motite ter mi delate veliko krivico."

"Ako so moje besede vam nerazumljive, tem jasnejše je pa vse meni. Srečen bi bil jaz, ako se varam v tem, kar mi je svetlo kakor beli dan. Recite, ali niste bili vi, ki ste me zasledovali v Porečah stopinjo za stopinjo? Ali vas ni bila na kresov večer ploha prisilila pod našo pojato, ko ste opazovali Skenovske in mene? Ali me niste očrnili vi pri gospodu Skenovskem, proseč ga, naj me spravi za vselej ob samostalnost in službo državno? Ali niste, spoznavši, da ne najde vaša ljubezen odmeva v Olginem srcu, nasnovali s svojim slugo onega zlobnega načrta, da se na jezeru zavratno napade ter uniči vaš tekmec? In nate še vi dolžite moje rojake uboja in ropa! A ko sem vam oponašal, da ste le vi krivi nesreče Olginega brata Riharda, pozvali ste me v svoji besnosti na dvoboj in tedaj ste mi vidno stregli po življenju! Kaj ste še počeli pozneje, pa veste sami. Ali nič ni tako skrito, da bi ne postalo enkrat očito! Prisilili ste po zvijači ne nesramnih lažeh nedolžno deklico, da se je zaročila z vami. Udala se je ubožica prisiljena. A kolikor jaz vem in gospico Olgo poznam, ne bodete vi nikdar z njo uživali srečnega življenja. Ona vas ni nikdar in vas tudi ne bode in more nikdar in nikoli spoštovati, niti ljubiti! Jaz poznam Olgino nedolžno in plemenito srce. A tako se ne more nikdar združiti v srečni zakonski harmoniji s človekom, ki si je le siloma, z zlobnostjo in lažmi prisvojil njeno roko, zato da uživa potem tuje bogastvo! Recite, ali ni to res, kar vam tu trdim?! So li pa moje besede gola laž in obrekovanje ter vam le žalijo čast in stan, tedaj pa vstanite sami, ali pa pokličite kogar, naj se bije z menoj za vašo prazno in navidezno baronsko čast! Tu stojim jaz, in dokler ni zadnja sraga moje žaljene krvi prelita, ne jenjam in ne odstopim od svoje trditve!"

Vogrinova odločnost in samosvest je bila oplašila in uničila že prej malodušnega barona. Prestrašil se je hudega očitavanja in ni ga mogel več zavračati. Čutil je moč in silo svojega svestega si nasprotnika. Spoznal je, da ve Vogrin vse njegove naklepe do pičice. A taki odločnosti bi se tudi ne mogel več uspešno in srečno ustavljati. Povrh pa je še Benda iz Vogrinovih besed povzel, da ve vse to tudi Olga in njen oče, gospod Skenovski sam!

A kaj naj stori on sedaj? Ali še more pred oči možu, čegar otroka je tako nesramno pred njim samim ogrdil? Ali si še more misliti, da bi mu sledila Olga pred oltar, če ve ona, kaj je počel, kaj nameraval, kaj storil njen ženin?

V take misli je bil baron Benda utopljen in Vogrin, končavši svoj govor, čakal je na njegove besede. Upadel mu je bil ves up, udal se je svoji usodi.

Benda ni tedaj odgovarjal Vogrinu, niti se opravičeval pred njim. Le k steni se je obrnil, rekoč tiho in ječljaje: "Moje moči so jele zopet pojemati. Zdaj ne morem govoriti. V bodočih dneh vam naznanim svoj odgovor in sklep. Z Bogom!"

Tako sta se ločila Benda in Vogrin, ne da bi se bil poslovil drug od drugega.

Čez 5000 učiteljev na Češkem v vojaški suknji.

Na zadnji seji češkega deželnega šolskega sveta je bilo konštatirano, da je bilo brez drugega poziva domobrancev in brez uči-

in 1757 nemških učiteljev, vseh skupaj torej 4372 učiteljev. Ako prištejemo k temu učitelje drugega poziva domobrancev, ki so že stopili pod orožje in mlade učitelje, ki bodo še oblekli vojaško suknjo, pa ni dvoma, da bo na Češkem vsega skupaj 500 učitejev, zamenjalo učilnice z bojiščem.

Sklad

ameriških Slovencev za najbednejše med bednimi v stari domovini.

—o—

Dosedaj nabranega $1030.05.
Nadalje so darovali:

Gowanda, N. Y. Josip Pečnik $1. Anton Majcen $1.50.
Union Hill, N. J. Alojzija Kveder $1.
Thornwood, W. Va. Fran Gerbec $1.
Chicago, Ill. Fran Blažun 55c.
Century, W. Va. Fran Hribar $1.
Pittsburgh, Pa. Peter Balkovec $2.

Dosedaj nabranega $1037.40.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Dopisniku v Brooklynu. — Vsi dopisniki so nam poslali svoja imena, le junaški zagovornik Avstrije (Bog obvaruj Avstrijo pred takimi zagovorniki!) iz Brooklyna si ne upa z imenom na dan. Pa naj bo potolažen, dobro ga poznamo! Kot se pozna ptico po perju, se pozna človeka po njegovem govorenju in pisanju. Take posurovele podlosti more spraviti na dan le človek, ki je izgubil vsak čut dostojnosti. Anonimni dopisnik pravi koncem svoje umazanije, da lahko preskrbi sto podpisov, da pa nas nič ne briga. To je značilno zanj. Niti enega ne more preskrbeti, reva uboga, ker se niti sam ne upa podpisati. Pa kot rečeno, saj ga poznamo, a se zmenimo zanj toliko kot za lanski sneg. Vsaka psovka iz njegovih ust je za nas zadoščenje ter nas potrdi v prepričanju, da smo pravo zadeli. Sicer je pa to zadnja beseda. Have pacem, anima pia!

ZAHVALA IN PRIPOROČILO.

Mr. ALOIS SKULJ,
P. O. Box 1402, New York, N. Y.

S poslano harmoniko sem jako zadovoljen; ne samo meni, vsakemu, kedor jo vidi, se dopade.

Joseph Janesh,
Box 129, Rittman, Ohio.

Tudi jaz sem s poslano harmoniko kar najbolj zadovoljen. Vsem igralcem Vas bom priporočal.

Frank Mikoletich,
Box 42, Crosby, Pa.

Poslano harmoniko z veseljem prejel. Prav taka je, kakršno sem si želel. Zahvaljujem se Vam za Vaš trud.

Joe Dobnikar,
Box 14, Bryant, Okla.

Poslano harmoniko prejel. Ne morem se Vam dovolj zahvaliti, ko ste mi poslali tako izvrstno harmoniko. Vedno in vsakomur Vas bom priporočal.

Joseph Baloh,
Box 184, Yukon, Pa.

Vojne nevarnosti na farmah v Wisconsinu ni!

To je gotovo! Ravnotako je gotovo in resnica, da se v okraju Chippewa dobi najboljša farmarska zemlja v državi Wisconsin. Kupilo je tam pred kratkem več rojakov, ki se bodo prihodnjo spomlad naselili. Vsi hvalijo krasno okolico in rodovitno zemljo, na kateri obrodijo raznovrstni poljski pridelki; tudi tobak raste tam. Črna, prhka prst, brez vsakega peska. Vsi predpogoji za uspešno sadjerejo in živinorejo. Cel okraj že gosto naseljen in na stotine akrov sčiščenega zemljišča. Ob našem svetu teče bistra reka Chippewa s svojimi pritoki; v obilici je tudi kristalno-čiste studenčnice. Dobre ceste vsepovsod. Pet milj oddaljena železniška postaja mičnega mesteca Cornell s tvornico za papir; kakih 18 milj odtod pa stoji glavno mesto okraja Chippewa — Chippewa Falls, eno največjih mest severozapadnega Wisconsina, z bogato industrijo in velikim trgom za poljske pridelke. — Pišite nam še danes po natančen popis naše zemlje, ki ga pošljemo brezplačno. Aker od $16 do $20. Vozne stroške povrnemo, ako ni vse to res, kar pišemo. Zdaj je še čas, da si ogledate. Ne zamudite ugodne prilike. Pišite nam takoj!

Slovenska Naselbinska Družba,

Vabilo

... na ...

veliko plesno veselico,

katero priredi

Društvo Slovenski Bratje štev. 23 S. D. P. Z.

v soboto, dne 26. decembra 1914,

V MIKE BULLIČ-EVI DVORANI, na 2nd Street,
V TOMAS, W. VA.

Vstopnina je samo 50 centov.

Na veselici bode igrala Slovenska premogarska godba iz Thomas, W. Va.

Tempotom so uljudno vabljena vsa sosednja slovenska društva iz Thomas in Davis, W. Va., da se udeležijo veselice ter s tem pripomorejo k boljšemu uspehu.

V enakem slučaju bode vedno tudi naše društvo vrnilo obisk.
Med veselico bode srečkanje šaljivih dobitkov.
Gospe in gospodične v spremstvu moških so vstopnine proste.
Pričetek veselice točno ob 2. uri popoldan.
Za vsestransko postrežbo bode skrbel tozadevni odbor.
Za obilno udeležbo se priporoča

ODBOR.

Zadnja novost.

Vsakevrste žganje, brinjevec, slivovec, tropinovec itd., kakor tudi razne likerje, naredi lahko vsak brez vsake priprave, brez kuhanja z mojimi izvlečki. Pošiljam 6 steklenic za $1.00 in iz vsake steklenice si lahko naredite en celi kvart bolj zdrave, čistejše, boljše in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri salonerjih.

F. P. Barton piše:

"Naznanim vam, da sem prejel od vas izvlečke za delati pijačo. Lepo se vam zahvalim in vam potrjujem, da je res tako blago kakor ste vi pisali. Pošljite še itd."

Takih in enakih pisem, dobim vsaki dan, kar je jasno, da je blago v resnici hvale vredno.

Pišite na:

Z. JAKSHE
Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

Prave Lubasove HARMONIKE

importirane iz Slovenjega Gradca imam v zalogi in sicer:

Model "H" trivrstna, dvakrat uglašena	$ 45.00
,, "K" trivrstna, trikrat uglašena	$ 55.00
,, "K" trivrstna, štirikrat uglašena	$ 65.00
,, "L" štirivrstna, dvakrat uglašena	$ 60.00
,, "M" štirivrstna, trikrat uglašena	$ 65.00
,, "M" štirivrstna, štirikrat uglašena	$ 80.00
Kranjski model, trivrstna, dvakrat uglašena	$ 45.00
Kranjski model, trivrstna, trikrat uglašena	$ 60.00
Kranjski model, štirivrstna, dvakrat uglašena	$ 60.00
Kranjski model, štirivrstna, trikrat uglašena	$ 70.00
Hromatično uglašena harmonika	$ 60.00

Imam v zalogi tudi kovčege za harmonike po $5.00

Za natančnejši popis harmonik pišite na:

ALOIS SKULJ, P. O. Box 1402, New York City.

Vojska uniči vse,

ne uniči pa kakovosti in dobrote vina

izdelanega iz pristnega ohijskega grozdja po vinarski tvrdki

Louis Knaus

3908-3916 St. Clair Ave. N. E., Cleveland, O.

največja slovenska vinska klet in destilacija ki ima v zalogi vina sledečih vrst in cen:

Delaware	$1.00 galon	Iwes	65—70c. galon
Katawba	75—80c. galon	Rudeče	55—60c. galon

Navedene cene veljajo za naročila od 25 galon naprej. Pri manjših naročilih je cena vina po dogovoru. Vojni davek na vino je v navedenih cenah že uračunan. Vina so popolnoma naravna za kar tudi jamčim.

V zalogi imam tudi žganja po starokrajskem načinu žgana kot DROŽENKO in TROPINOVEC.

Naročila se izvrše samo proti predplačilu.

Dobra stvar se sama hvali toraj poskusite takoj.

Najmodernejša
TISKARNA
"GLAS NARODA"

izvršuje vsakovrstne tiskovine po nizkih cenah.

Delo okusno. Izvršuje prevode v druge jezike.

Unijsko organizirana.

Posebnost so društvena pravila, okrožnice, pamfleti, ceniki itd.

Vsa naročila pošljite na:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI

Slovencem Slovenijo! Slovanom slovansko vlado!

Kje dom je moj, kje dom je moj!
Sava teče po ravninah
Drava teče po pečinah...
Dom slovenski, dom je moj!

V "Glas Naroda" z dne 8. decembra sem bral poziv Slovencem, da bi ustanovili ligo, katere dolžnost naj bi bila, predložiti zaveznikom, to je francoski, angleški in ruski vladi svoje želje, oziroma zahteve, da se bode (od sedaj naprej) upoštevalo pri sklepanju miru tudi nas južne Slovane oziroma Slovence. Krasna misel, lepi načrti so, brat Blatnik, toda predno se bode kaj takega med nami napravilo, bode preteklo še nekaj desetletji, preteklo bode še najmanj 50 let, predno bodemo dosegli kaj takega.

Mi Slovenci bomo dosegli svojo avtonomijo in svoje zastopstvo pri vladi tedaj, ko ne bode o Slovencih na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem, Goriškem in Primorskem ne duha ne sluha. Takrat bode imelo ljudstvo v teh provincah svojo vlado, prostost uporabe svojega materinega jezika, **ko ne bode več slovenskega naroda, takrat, ko si bodo razdelili trije naši sovražniki lepo Slovenijo med seboj, takrat, ko bode slovenski narod popolnoma podjarmljen, ko bode postal suženj troje vlad: nemške, madžarske in italijanske.**

Žalostno je to priznanje, toda ako trezno mislimo in prevdarimo vso stvar, pridemo do zaključka, da je to britka resnica, ki se pokaže v vsej svoji strahoti, resnica, katera mora pravega zavednega Slovenca in Slovana pretresti do mozga, pripraviti ga do prave poti, da deluje **za slovenski narod** in da odvrže suženjstvo, ki mu ga nalagajo njegovi sovražniki...

Koliko pravic in czemlja smo zgubili Slovenci, tega mislim mi ni potreba posebej povdarjati. Vsak Slovenec, kateri živi ali je živel pod avstrijsko vlado ve, kaj so oziroma kaj smo zgubili Slovenci. Koliko je sedaj slovenske Štajerske, koliko je Koroške, Goriške, Primorske in **koliko je slovenske vojvodine Kranjske, ki je vendar v središču lepih slovenskih dežel?** Nemški sovrag, krut in zaklet sovražnik slovenske besede vlada v beli Ljubljani.

Žalostna nam majka! Plakaj Slovenija, kajti tvoji sinovi se borijo na tuji zemlji, daleč na severu in zapadu! Tvoji sinovi se bijejo v tujih deželah, ne za svojo korist, ne za svojo **svobodo**, ampak za svoje suženjstvo, pomagajo in protežirajo svojega največjega sovražnika Nemca. Žalostna nam mati Slavija, in še žalostnejša nam bodeš takrat, ko bodeš plakala na grudi zadnjega svojega sina, zadnjega potomca nekdaj tako slavnih in hrabrih sinov slovenskih. Izplakala bodeš takrat zadnjo solzo, kajti pokopali bodo poleg zadnjega potomca Slovenov, tudi tebe. Sovražnik te bode umoril, sovražnik te bode uničil s pomočjo tvojega lastnega naroda, ker se ni zavedel ob pravem času, da hiti v svojo propast, ker ni zapazil pasti, ki mu jo je nastavil krut sovražnik, zatiralec Slovenstva, oholi Nemec. Plakala bodeš, mati Slavija takrat, ko bodo delili lepo slovensko zemljo, ko bodo delili krasne slovenske pokrajine, ko bodo zvonili zvonovi nagrobnico slovenski zemlji. Od takrat zanaprej se ne bode imenovala več **slovenska zemlja,** ampak imenovala se bode nemška, italijanska in morda celo madžarska provinca.

Nič več ne bodemo govorili o Slovenji, nič več se ne bode slišalo milodonečega slovenskega jezika... Turoba, žalost bode vladala v slovenskih deželah, po deželah kjer se je razlegala pred desetletji lepa milodoneča pesem... Nič več nas ne bo pozdravljala senčnata lipa, spomin Slovanstva. Čutila bo, da so ji vzeli, ukradli zemljo, grudo, na kateri je rastla poprej. Da? In takrat se bode oglasil zadnji glas, zadonela bode zadnjič mila pesem: "Kje dom je moj!"...

Kje si ti, moj krasni slovenski dom? Kam so te zapravili tisti, katere si varoval in ščitil? Kje so tvoji sinovi in hčere, kras in ponos slovenske zemlje? Ni jih.. Podjarmil, poturčil jih je sovražnik, razgnal jih je po svetu za kruhom, ker jim ni dala vlada pravice živeti na svoji zemlji, ker je protežirala drugorodce, tujce, mesto da bi dala kruha svojim državljanom, slovenskim sinovom... Padli bodemo, bratje, ne bode nas več, ne bode pa tudi več lepe dežele, kjer se je nekdaj govorilo slovenski, kjer je hodil nekoč Slovenec. Izginili bodemo, utonili bodemo v germanstvu, italjanstvu in madžarstvu. Odvzeli nam bodo jezik, pravico, svobodo, uničili bodo naš rod, rod, kateri jih je ščitil skozi dolga stoletja pred krutim sovražnikom Turkom, s katerim se sedaj družita Nemec in Avstrija.

Poglejte samo v Rim, kjer ponuja sedaj nemški konzul, novo krščeni "knez" pl. Buelow avstrijske province, dasi niso nemške. Avstrija je sicer protestirala in se baje zgražala, toda Nemčija je odgovorila, da bode že ona poskrbela, da se Avstrija uda. Nemčija hoče darovati Italiji južno Tirolsko. To pač jasno dokazuje, da je Avstrija le slepo orodje v rokah Nemčije, da je neposredno nemška služkinja...

Toda dovolj o vsem tem. Kdor ne izprevidi, da plovemo Slovenci, ako se ne zedinimo, v pogubo, je pač tako zaslepljen, da mu ni več pomoči. In vsak tak bode delal s vsemi svojimi močmi proti **slovenski ligi.** Vsak tak bode odvračal še druge od tega in pospešil propad Slovenije.

Zato bratje Slovenci, ne glejmo v tem delu kaj smo po mišljenju, ne po veri, glejmo pa, da se čim preje ustanovi ta slovenska liga, glejmo, da bodemo imeli koga pri sklepanju miru, ki se bode potegnil za nas Slovence, za naše pravo, za stare pravice, katere nam je odvzela avstrijska vlada. Vsak izmed nas mora delovati nato, da zadobimo mi Slovenci več pravic, več prostosti, vsak izmed nas je dolžan zahtevati za slovenski narod **svobodo** in nič drugega. Kdor pa je tako zaslepljen, da ne mara **svobode,** da noče **videti lepe slovenske dežele proste jarma,** katerega nosimo že stoletja, kdor hoče še nadalje hlapčevati in se pokoriti tujcu, naj gre v njegovo deželo, naj se navzame tujega jezika...

Dobe se še taki, kateri si upajo reči, da se s slovenskim jezikom ne pride daleč, da je dobro, če zna govoriti več jezikov. Dobro je, da zna govoriti eden ali drugi več jezikov, dabro bi bilo, da znamo vsi vsaj troje jezikov, toda **kdor se sramuje svojega materinjega jezika, kdor zataji svoj jezik,** tak ni vreděn da nosi slovensko ime, ni vreden, da biva med Slovenci.

In če tudi ostane Avstrija kakor je bila, če tudi si pridobi ozemlja, ustanoviti si moremo to ligo vseeno, kajti vlada bode izprevidela, in bode prisiljena upoštevati naše pravične zahteve, prisiljena bode pripoznati nam svojo avtonomijo, če prav bodemo pod njeno vlado. Mi hočemo, da da Slovencem Slovenijo, slovensko upravo, kajti le tedaj bode naš obstanek zagotovljen, le tedaj bodemo še imenovali slovenske dežele res **slovenske.** Ako pa ne dosežemo tega, ako bodemo držali križem roke **mi, ki lahko storimo za Slovenijo veliko, mi, kateri imamo proste roke,** ne tako zavezane kot oni v domovini, tedaj bo pa, bratje, izginila z zemljevida slovenska dežela, slovenske province. O lepi Sloveniji ne bode duha ne sluha in po zemlji, katera je bila naša, bode stopala tujčeva noga.

Kaj hočeš torej brat: da si ti in tvoji bratje v domovini in v tujini prosti, samosvoji, ali hočeš, da še naprej hlapčuješ in končno pogineš pod tujčevo peto? Izbiraj sam!

Bratje, oklenimo se ideje brata Blatnika, vstanovimo si ligo in pokažimo, da je 200,000 Slovencev v Združenih državah sklenilo rešiti milo domovino iz tujčevih rok. Zato kličem vsem: V vrste zavednih sinov majke Slave! Delujmo složno v tem kritičnem trenutku, ko zavisi neodvisnost slovenskih dežela in slovenskih sinov od nas, ki smo svobodni, ki želimo biti svobodni, ki hočemo dati svobodo našim potomcem. V vrste torej za narodno obrambo, za neodvisnost Slovencev in južnih Slovanov. V nadi, da ne bode ni enega med nami, ki bi bil zoper svobodo slovansega naroda, kličem vsem:

Naprej zastava Slave! Slovenija ne sme umreti, ampak živi naj na veke!

Zaveden Slovenec.

Mnenja naših čitateljev o evropskem položaju.

Frank Pavlin iz Lorain, Ohio, piše:

Če imamo kaj prostega časa, čitamo časopise, oziroma se pogovarjamo o evropski vojni. Skoraj vsak je drugačnega mnenja, vsak ima svoje predsodke. Že samo beseda vojna navda človeka z grozo. Koliko gorja doprinese ta nesreča, koliko pomanjkanja, opustošenja. Vse, kar se je v stoletjih z žrtvami zgradilo, je v par dneh prah in pepel. Kakor blisk in pepel pride smrtna žetev med uboge narode in jim pobere še tisto malo sreče, ki jo mogoče uživajo. Otroci zastonj vzdihujejo po svojem očetu, žene, po svojih možeh. Zastonj prosijo za košček kruha. Očeta oziroma moža ni več. Kdo bode skrbel za otroke in za druge žrtve vojne?

Zakaj vse to? Po vojni bode že sedaj težak jarem še dvakrat težji, še bolj bo padal bič po plečih naših bratov v stari domovini. V mirnem času delamo in se trudimo od zore do mraka. V vojnem času morajo iti trpini v klavnico. Toraj ni bilo dovolj, kar so prej dali državi, še kri in življenje zahteva od njih. Dokler bo vladal med narodi tak duh, dokler bo proletarijat sam sebi zadajal rane, nam ni pričakovati boljše bodočnosti. Proč z orožjem! Mir naj zavlada med narodi!

* * *

V odgovor "štirim iz Chicage":

Čudno se mi zdi, ko berem, da se štirje rojaki zavzemajo za dobrotljivost Avstrije. Ali ni bič, ki tepe slovenski narod, dovolj močan, ali niso rane, ki jih ta bič povzroča zadosti globoke? Omenjena štiriperesna deteljica piše: Smrt izdajalcem! Vprašam vas, rojaki, kdo je izdajalec: Ali mi, ali vi? Nadalje niso izdajalci oni Slovenci, ki zdihujejo po zaduhlih ječah nazadnjaške Avstrije. Za pravico so se borili ti reveži, sedaj pa morajo trpeti, toda trpijo junaško. Rojaki spreglejte, presodite vsako stvar malo bolj trezno, pa boste kmalo izprevideli, kje je pravica in kje je krivica. Pravite, da so Srbi ubijalci. Ne, prijatelji, oni niso ubijalci, oni se borijo za svobodo. Noben trezno misleč Slovenec ne bo sovražil Srbov. Res, Srbi niso na tako visoki stopinji kulture kakor drugi narodi, toda temu niso sami krivi, pač pa Turek, ki jih je tlačil stoletja in stoletja. Ali jim ni Avstrija po naročilu Prusov odvzela Bosno in Hercegovino? Ali si niso z velikanskimi žrtvami priborili poti do Jadranskega morja? Ali jim ni Avstrija zastavila te poti? Ali niso Črnogorci zavzeli Skadra, katerega jim je Avstrija vzela in ustanovila cigansko Albanijo? Vse se maščuje na svetu, če prej ne, pa pozneje. In tudi za Avstrijo bo prišlo kmalo plačilo.

John Rožanec,
Cleveland, Ohio.

* * *

Gorenjec iz Oak Park, Camas, Wash., piše:

V zadnjih številkah "Glas Naroda" sem tudi čital zelo veliko o sedanji vojni, katera vihra po celi Evropi. Večkrat mi je bilo hudo, zelo hudo pri srcu. Čital sem zelo pazljivo dotične kolone, v katerih je popisano, kdo je največ kriv vojne. Hvala listu 'Glas Naroda', da brez vsakega zavijanja in brez vsakih laži popiše vse dogodke. Le tako naprej, da se razkrinkajo vsi oni nemško-avstrijsko-turški falotje. Vem, da bo masikdo mislil: zopet en izdajalec domovine več.

Vsak zaveden rojak Slovenec mora vedeti, koliko nedolžnih otrok je že sedaj brez očeta in koliko jih še bo. Na tisoče žena brez moža, na tisoče očetov in mater bo, ki bodo žalovali za svojimi sinovi. To pa zaradi nemško-avstrijsko-turškega pohlepneža. Kdor to odobrava, kar se sedaj vrši na naši rodni zemlji, je bedak. Pomislimo koliko zla so storili Turki našim prednikom. Nič boljši pa niso bili Nemci, in uradniki v Avstriji. Ali so nam dali dela, za katerega smo prosili. Ne, stokrat ne. Ali so nas pustili, da bi se prosto gibali in izobraževali v našem rodnem jeziku? Stokrat ne! Povsod kamor si šel, je bil tuji German prvi, ti pa zadnji. Če je bilo dobro onim, ki poveličujejo gnjilo Avstrijo, zakaj so pa z nami vred prišli za delom in kruhom v Ameriko?

Čitam v listih, koliko hrabrostnih svetinj si Slovenci zaslužijo v sedanji vojni. Zares je lepo, kdor pa nataněno premisli, bo rekel, da je to nekaka premija od glavne klavnice.

Po vojski bo vse drugače. Kaj bo koristil človeku majhen košček srebra ali brona, ki se mu bo lesketal na prsih? Nekateri bodo brez roke, noge ali pa na oba očesa slepi. Vse naj vsak dobro premisli, potem bo drugače obsojal kronane glave.

Bližajo se nam veseli božični prazniki. Želim vsem Slovencem in Slovenkam, da bi jih srečni veselo praznovali.

Gorenjenc.

* * *

Chicago, Ill.

Da smo Slovenci Slovani, mi pač ne more nikdo oporekati! Sprevidel sem, da taki ljudje, ki se navdušujejo za nemško Avstrijo, Nemčijo in Turka ne vedo, da so slovanskega rodu ali pa sovražijo sami sebe in svoj materni jezik.

Čital sem v "Glas Naroda" odgovor onim, ki so še nekako vneti zato, da se naš narod mori in zapira brez vzroka. Ti ljudje so bili prav gotovo tudi veseli, ko je nemški pešpolk streljal naše ljudi v Ljubljani. Pravijo nadalje, da so Srbi ubijalci. Seveda, samo prestolonaslednika vidijo pred seboj. Kdo pa je umoril Rudolfa, ženo Franca Jožefa, kdo je napovedal vojno? Ali tudi Srbi? Slovenci! Srbi so Slovani kot mi, govorijo slovanski jezik kot mi Vsak, kdor je nasproten Srbom in Rusom, je nasproten slovanskemu plemenu. Ko je laškega kralja Viktorja Emanuela silila hunsko-nemška Avstrija v vojno, jim je odgovoril tako:

Ako bi bila Avstrija napadena, bi bil takoj pripravljen pomagati. Ker ste pa vi napadalci, jaz tega ne morem storiti, ker nisem ropar. Še nikdar nisem čital v zgodovini, da bi nam Nemci, Ogri in Turki kaj dobrega storili. Čudim se, kako pač morejo biti nekateri toliko nevedni, da z vso silo hočejo odpasti od svojega rodu in se pridružiti tujcem-sovražnikom, ki bi radi videli, da bi nas čimpreje zmanjkalo s površja.

Mr. I. B. je popisal vse resnično in pravilno in ne preveč, pač pa premalo.

S prisrčnim pozdravom vsem zavednim Slovencem.

Just Paulin.

* * *

Rojak F. iz Sheboygana nam piše:

Številka 23. Vašega lista me je privedla do tega, da sem vzel v roko pero in začel pisati. Že kot šestnajstletni mladenič sem začel čitati časopise in jih čitam še danes. Vsi slovenski časniki so se do sedaj zavzemali za Slovence oziroma za Slovane. Ali nista za časa balkanske vojne nad vse častita lista "Slovenec" in "Domoljub" pisala navdušeno o Srbih in nazivala Srbe naše brate? Takrat se naši ljudje niso ozirali no veroizpoved, takrat se niso brigali, kakšne vere so Srbi. Poglejmo kako je pa sedaj. Kakor hitro je Avstrija napovedala Srbiji vojno, so tudi slovenski listi začeli kričati. — Proč z neverniki! Proč z ušivci! Vse to zaraditega, ker so Bošnjaki umorili avstrijskega prestolonaslednika. — Prepričan sem, do se bo sčasoma dokazalo, da je bil umor prestolonaslednika plačan z nemškim ali pa še celo z avstrijskim denarjem. Vseeno se pa še dobijo med nami ljudje, ki bolj ljubijo nemške naduteže kot pa svoje brate Slovence, nekateri še celo bolj ljubijo Nemca kot pa Solvenca. Ne zamerimo onim, ki so v stari domovini, zamerimo pa rojakom, ki so v svobodni deželi Ameriki. Nemec je vendar tako zaljubljen sam vase, da od njega ne moremo drugega pričakovati kot palico. Spametovali se bodo, toda takrt bo že prepozno.

Izgubljeni lasje.

Srečata se stara prijatelja, ki se že dolgo nista videla.

"Kako si, prijatelj, ali si zdrav?"

"Hvala, prav dobro! Le lase sem žal izgubil!"

Nato sname prvi klobuk z glave, pokaže mu svojo plešo ter reče: "Prijatelj, mene ne moreš obdolžiti, da bi jih bil našel!"

Raznoterosti.

Matere.

Vojaka Fischelschweigerja, ki je služil pri 27. pešpolku, so Rusi težko ranjenega zajeli in prepeljali v bolnišnico v Kijev, kjer je umrl. V bolnišnici mu je stregla ruska usmiljenka, katere mati je sedaj pisala Fischelschweigerjevi materi naslednje pismo: Moram vam sporočiti žalostno vest, da je vaš sin Emil dne 28. septembra v vojaški bolnišnici v Kijevu mirno za večno zaspal. Dobil je bil hudo rano na nogi, katero so mu morali odrezati; toda zastrupila se je kri in vse je bilo zaman... Moja hčerka, ki pomaga v bolnišnici oskrbovati ranjence, je bila pri njem in mu je zvesto stregla do konca. Večkrat je ž njo govoril o svoji materi. Tudi jaz sem ga obiskala, sedela sem pri njem, gladila sem mu lice, šepetaje sem ga tolažila — saj sem tudi mati in dva sina mi služita v ruski armadi. Dal se je sprevidel po vašem obredu, vedel pa ni, da se mu bliža zadnja ura. Le slabega se je počutil. Par ur pred svojo smrtjo je dejal: Zelo bom moral biti potrpežljiv, kajti trpljenje bo še dolgo. Obljubila sem mu, da vam pišem in da vam pošljem njegove pozdrave. Oči so se mu milo smehljale pri spominu na vas in pristavil je: Tudi očeta — tudi sestre in brate mi prisrčno pozdravite. — Umrl je brez muk. V bolnišnici smo ga imeli vsi radi. Moja hčerka ga bridko objokuje. Vaša žalost mora biti velika, ker ste zgubili tako dobrega in plemenitega sina. Tolaži naj vas to, da so ga v zadnjih dnevih obdajale ljubezen in zvesta skrb. Za vse matere so sedaj težki časi, Ne čudite se, ako prejmete več dopisov z isto vsebino, napisala sem jih več, da pride edem tem sigurnejše v vaše roke. — Ruska mati." Pismo je datirano z dne 28. septembra po starem štetju. Oj ve matere, kako ste si enake po širnem svetu! Kdo bo pisal enkrat zgodovino vaših src, vašega trpljenja, vaše ljubezni, vaših žrtev v tem strašnem boju?

Najmlajši junak v armadi.

Sedanja vojna je dokazala čudeže junaštva in vsak dan čitamo poročila, o mladih junakih. Izmed mladih junakov brez dvoma zasluži, da se omenja komaj 16-letnega Aleksandra Horvata iz Sarospataka na Ogrskem, skoraj gotovo hrvaške krvi, kakor kaže ime njegovo. Ta mladenič, sin železniškega uradnika, se je priglasil z drugimi šolskimi tovariši v vojake. Tovariše so odklonili, Horvata pa obdržali, potem ko so tudi starši dali privoljenje. Ko se je v par tednih izuril, je prišel v Srbijo, kasneje na Rusko in v Galicijo, koder se je tako odlikoval, da je postal četovodja. Pri Šabcu je bil ranjen, ali ko se je zboljšala rana, je že prosil, da naj ga pošljejo v linijo na severnem bojišču. Tam je bil od kozaka udarjen na glavo. V kratkem je okreval, in zopet prosil, da ga dajo v linijo. Sedaj pa je bil težje ranjen. V Marmaros Szigetu sta mu bila odstreljena dva prsta, a voz mu je šel čez noge. Sedaj se zdravi v bolnici, je ljubljenec ranjencev in strežajev, in ima edino željo, da bi se čim preje povrnil na bojišče.

"Res je krutost prelivati človeško kri", je pravil nekomu, ki je obiskal ranjence, "toda ko se človek nahaja v toči krogelj, postane trd, hladen in zgubi usmiljenje. Marsikak Srb in Rus je moral drago plačati, ker sem moral prvikrat v bolnico."

Vojaški tabor v Varšavi.

Vojni poročevalec Magrini milanskega lista "Secolo" poroča iz Varšave: Gromenje topov traja že neprestano sedem dni. Še vznemirljivejše kakor gromenje topov vznemirja prebivalce Varšave neprestano drdranje voz in topov po varšavskih cestah. Neprestano dohajajo ruska ojačenja, osobito veliko donskih, kavkaških in uralskih kozakov. Zelo številne so tudi sibirske čete, kar dokazuje, da se je v Rusiji, že popolnoma izvedla mobilizacija. Varšava tvori velikanski vojaški tabor. Prebivalstvo je bilo zelo prestrašeno, a zdaj ni več. Bali so se, da se mesto zasede. Oblasti, banke in konzulati so bili že pripravljeni, da odpotujejo v Moskvo. Mesto je že pripravilo meščansko stražo, ki naj bi skrbela za red, če bi bili zasedli Nemci mesto. Osobito je bilo preplašenih 250,000 judov, ki so jih obdolžili ,da simpatujejo z Nemci. Judje so bežali. Vojaški gubernator general Turbin jim je obljubil zadostno zaščito. Trije mostovi čez Vislo so pripravljeni, da se lahko vsak trenutek razstrele. Strogo je prepovedano vojakom dajati upijanljive pijače. Tudi častniki pijejo le vodo. Prepoved dobro učinkuje in vojaki izborno izgledajo. Ker so se porušile brzojavne in telefonske žice, se je zagrozila za taka hudodelstva z armadnim poveljem smrtna kazen. Vsak dan priplovejo nad Varšavo nemški aviatiki; njih kroglje zahtevajo veliko žrtev. V krasnem gradu v Vilanovu, ki leži 8 kilometrov južno od Varšave, leži na tisoče ranjencev, ki izjavljajo, da se bijejo na jugu Varšave še vedno siloviti boji. V nekem smrekovem gozdu je videl Magrini rusko artilerijo v živahnem boju z nemško artilerijo, ki je med Piaseczno (20 km od Varšave) in Goro Kalvarijo (34 km od Varšave) razpostavljena na gričeh ob levem bregu reke Visle. Za obrambo Varšave je določenih 300,000 Rusov.

Stoletni četaš.

"Slovensky Dennik" poroča: V Vinkovce so privedli srbskega četaša, ki pravi, da je star že nad 100 let. Starec se je boril v okolici Šabca. Streljal je na avstrijsko armado in je bil v boju desetkrat ranjen. Tri kroglje so mu prebile desno, dve pa levo nogo. Štiri kroglje so ga zadele v ramo, ena pa mu je predrla prsa. Šele, ko ga je zadela kroglja v prsa, se je starec zgrudil. Mož pripoveduje, da je v vojni izgubil že vse svojce. Ker ni imel ničesar jesti, je šel med četaše, da dobi vsaj skorjico kruha.

Otroci in vojna.

Učitelj neke dunajske ljudske šole je naročil učencem 3. razreda, da popišejo v šolski nalogi vojno. Vsi so nalogo prav pridno napisali. Eden je napisal sledeče: "Vojaki so šli v boj ter streljali na sovražnika. Napadajo ga dokler ga ne dobijo. V vojni umre mnogo ljudi. Mi vedno zmagujemo. Sovražnik nikdar ne zmaga. Sovražniki vedno padajo. Drugi strateg je napisal: Naši so šli v Rusijo. Na Nemškem je bil Zeppelin. Ta je metal bombe. Ena hiša je zgorela. Na Ruskem je bila velika guječa.

Venec iz zraka junakom.

Na dunajskem centralnem pokopališču so obiskovalci bili priča naslednjemu ginljivemu prizoru: Ob tričert na 4 popoldne sta se pripjeljal visoko v zraku 2 aeroplana, ki sta se približala v spiralih grobu ponesrečenih zrakoplovcev, ne da se izkreata. Ko sta priplula nad grob, sta pustila pasti na gomilo iz zraka krasen, mogočen venec iz palm in lavorja Traki nosijo nemški napis: "Zvestim tovarišem 9. letalne stotnije." Venec je padel natančno na grob. Aeroplana sta se nato zopet dvignila in sta odletela proti Aspernu.

Izplačana šala.

Dve mladi gospodični sedita na travniku tik ceste. Ko ugledata moža, ki ima že nekoliko osivelih las, vpraša ga ena porogljivo:

"Oče, ali bo že skoro na planini sneg zapadel?"

Mož ji odgovori: "O, še dolgo ne, ker se še pasejo telice po travnikih!"

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo ne upravništvo

Pozor Slovenci!

Proda se stara, Slovencem in drugim narodom dobro znana

Gostilna (Saloon).

Namenil sem pričeti drugo trgovino, zato prodam gostilno za nizko ceno. Uprašajte ali pišite na:
ANTON JUSTIN, Box 736, Rock Springs, Wyo.

Ako kupite uro naravnost iz tvornice, si prihranite najmanj $19.00 ker bi morali plačati vsakemu prodajalcu za isto uro najmanj $25.00, dočim je naša posebna tvorniška cena za to uro le $5.80. Kdor pa naroči od nas uro, dobi gori naslikanih deset predmetov popolnoma zastonj z uro vred. Ti predmeti so: 32 kaliber revolver, model; verižica; britev; jermen za brusenje britve; posodica z omelom; gumbi za srajco in zavratnica.

Ko hočete toraj kupiti $25.00 vredno uro za $5.80 ter dobiti teh deset predmetov popolnoma zastonj, potem izrežite ta oglas ter ga nam pošljite skupno z depozitom 25 centov v znamkah. Gotovi bomo da v resnici želite našo uro ter vam bomo poslali uro s temi 10 predmeti vred popolnoma zastonj. Kdor naroči od nas to uro, ne riskira popolnoma ničesar, ker ima pravico pregledati našo uro ter se prepričati da je prav taka kot se popisuje. Kadar ste prepričani, da je ura vredna $25.00, da je resnično 14 karatno pozlačena, od tvornice jamčena 20 let s svetovnoznanim kolesjem, potem plačajte ostanek $5.55 ter ekspresne stroške 25 centov. Ako bi pa ne bili zadovoljni, vam vrnemo onih 25 centov. Tekom 20 let popravljamo ure popolnoma brezplačno ali jih pa izmenjamo proti povračilu pošiljalnih stroškov 25 centov.

(Iz Canade se mora doslati denar v naprej.)

Pozor: Nad darili so slike peterih različnih ur. Označite s križem katero naj vam pošljemo in pišite, ali želite žensko ali možko uro. Naslovite tako:

National Commercial Co.,
90-92 W. Broadway, Dept. 900, New York, N. Y

'KRACKERJEV' BRINJEVEC

je najstarejše in od
zdravnikov priznano
kot najboljše sredstvo
proti notranjim boleznim.

"KRACKERJEV" brinjevec je kuhan iz zrelih, čistih, importiranih jagod in se prodaja samo v steklenicah. — Rojaki, varujte se ponaredb in zahtevajte pravi in čisti brinjevec, to je "Krackerjev", znan že nad 20 let. Ako ga Vaš lekarnar ali gostilničar nima v zalogi, se obrnite pismeno na nas.

V zalogi imamo tudi čisti domači
TROPINJEVEC in SLIVOVKO,
kuhana v naši lastni distillery.
Poštna naročila se točno izvršujejo

Prva Slovenska veletrgovina.
The Ohio Brandy Distilling Co.
6102-04, ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: F. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57 Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton, O.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 6413 Matta Ave., Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
GREGOR PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOŽEF MERTEL, od društva štv. 1., Ely, Minn.
ALOIS CHAMPA, Box 961, od društva štv. 2., Ely, Minn.
JOHN KOVACH, Box 365, od društva štv. 114., Ely, Minn

Vsi dopisi tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Otrok ni.

—o—

Smrt ima letos bogato žetev. Cvetoči mladeniči in možje najlepše starosti padajo na bojiščih vsled sovražnih krogelj ali nalezljivih bolezni in nihče ne ve, koliko žrtev bo ta velika vojna še zahtevala. A ravno v teh časih umiranja zagleda luč svetla izkaz, iz katerega je spoznati, kako pojema tudi število porodov.

Že kakih štirideset let je tega, kar so izšli prvi podatki, ki so pokazali, da je pri vseh kulturnih narodih čedalje manj porodov. Prvi čas je znašalo to pojemanje samo kakih deset odstotkov, potem pa se je hitro povečalo. Na Nemškem je prišlo leta 1875 na 1000 oseb 39 porodov, leta 1895 še 36.3 porodov, l. 1910 pa le še 30.7. Na Angleškem je bilo leta 1910. na 1000 oseb le še 25 porodov, a na Francoskem le še 19.7. Na Ruskem je bilo leta 1907 na 1000 oseb 48.5 porodov, l. 1905 pa 44.8, v Avstriji je bilo l. 1908 na 1000 oseb 33.6 porodov.

Število porodov pojema torej od vzhoda na zapad. Na Ruskem, na Romunskem in na Balkanu pride na 1000 oseb še več kakor 40 porodov, v Avstriji in na Nemškem dobrih 30, na Danskem, na Nizozemskem, v Belgiji in v Švici pride na 1000 oseb le še 25 porodov, toliko kakor na Angleškem, med tem ko pride na Francoskem komaj 20 porodov na 1000 oseb. Na Španskem, Portugalskem in v Italiji pride na 1000 oseb povprečno kakih 30 porodov in so te dežele približno na istem stališču, kakor Avstrija.

Pri nas Slovencih smo še na dobrem. V znani "manjšinski razstavi", ki jo je svoj čas priredilo društvo "Prosveta", smo videli dokaz, da spadamo glede števila porodov med plodovitejše narode in bi se lahko prav izdatno množili, če bi ne bila umrljivost otrok tako velika. Prav nekako nasprotje smo proti Francozom. Med tem ko je pri nas število porodov razmeroma jako znatno, umrljivost otrok pa velika, je na Francoskem malo porodov, umljivost otrok pa jako majhna. Ta majhna umrljivost otrok na Francoskem je pač posledica visoke izobrazbe tega naroda. Francija bi imeli danes dokaj manj prebivalcev, če bi bila umrljivost otrok tako velika, kakor je bila nekdaj tam in kakor je še danes pri nas.

Splošno je bilo do zadnjih let razširjeno mnenje, da se samo na Francoskem s pojemanjem porodov krči število prebivalstva. To mnenje je nastalo, ker so Francozi najbolje spoznali posledice, ki morajo nastati vsled vedno večjega pojemanja porodov. Politični in moralični voditelji na Francoskem so spoznali, da je eksistenca njihovega naroda v nevarnosti, če se bodo njegovi sosedje v veliko večji meri množili kakor oni sami in zato so tej stvari posvetili toliko pozornost. Danes seveda vemo, da pojemanje porodov ni kaka francoska posebnost, nego da je ta pojav razširjen po vseh kulturnih deželah. Kolikor bolj kulturna je kaka dežela, toliko manj je tam porodov.

Socijologi, statistiki, nacijonalni ekonomi in drugi znanstveniki si belijo že nekaj let sem glave, kako naj pojasnijo ta pojav. Našel se je celo ugleden učenjak, ki je zastopal mnenje da je pojemanje porodov le navidezno. Ker dandanes ljudje dlje žive, kakor so nekdaj, je na svetu dosti več starih ljudi in ker od teh ni pričakovati, da bi še otroke na svet spravljali, izgleda le tako, kakor da bi bilo manj porodov. Ta kurijozni nazor seveda ni obveljal. Če je bilo l. 1901 na Francoskem 898,020 porodov, l. 1911. pa le 779,000, je pojemanje porodov za 119,000 slučajev tako očitno, da pač ne pride v poštev, če je dandanes kaj več starih ljudi na svetu, kakor jih je nekdaj bilo. Otroke imajo vendar samo ljudje gotove starosti in je čisto brez pomena, če je starih ljudi več ali manj na tem svetu.

Stvar bo taka, da dandanes starši iz različnih vzrokov ne marajo več toliko otrok imeti, kakor nekdaj. Blagor narodu, pri katerem velja še zdravo načelo "Glažev in otrok ni nikoli zadosti pri hiši."

Misel, da je zato manj otrok, ker je sploh manj zakonov, ima pač nekaj zase, toda prepričevalna ni. Ravno na Francoskem se lahko o tem prepričamo. — Na Francoskem imajo najmanj otrok, zakonov pa se sklepa ravno toliko kakor v drugih deželah in v zadnjih letih celo več. Na Angleškem je res več kakor en milijon deklet v tisti starosti, ko se sklepajo zakoni, ki ne morejo dobiti moža in to pride pri izpadu na porodih zelo v poštev, ali popolnoma tudi s tem ni pojasnjeno, da pojema tudi na Angleškem število porodov. Na Pruskem se ljudje ne poroče več tako radi, kakor v prejšnjih časi. Leta 1900. je na 1000 oseb prišlo na Pruskem 8.5 porok, leta 1910 pa le še 7.8 porok, toda število porodov se je zmanjšalo še v veliko večji meri.

Čulo se je tudi že mnenje, da je pojemanje porodov le posledica tega, ker so ljudje sploh organično oslabeli in se je njihova življenjska sila zmanjšala. Po sodbi strokovnjakov zna nekaj biti na tem mnenju. Ljudje žive dandanes hitreje, kakor nekdaj, in prokletstvo alkoholizma ima mogočen vpliv na človeštvo ter je slabi v največji meri, telesno in duševno. Le poglejmo po Slovenskem, kako strašen je vpliv alkohola in kake so njegove posledice.

Socijologi razlagajo pojemanje porodov na drug način. Pravijo namreč da vpliva na število otrok pred vsem naraščanje blagostanja in boljše življenje najširših krogov. S tem dobe ljudje željo po udobnosti in brezskrbnosti, po redu v hiši in zato ne marajo preveč otrok. Tudi uvideva vsak, da je mnogo otrok težko pošteno vzgojiti in jih pripraviti za boljše poklice, da se pri mnogih otrokih morebitno premoženje razteza na toliko delov, da ni nikomur nič pomagano, med tem ko bi ravno tisto premoženje, razdeljeno na dva otroka, vsakemu nekaj zaleglo. Dalje pravijo socijologi, da ljudje tudi za to nimajo več toliko otrok, kakor prej, ker žene nečejo preveč riskirati svojega zdravja, ker žene revnejših slojev dandanes same iščejo rednega zaslužka v mestih in ga nečejo izgubiti in ker je sploh draginja tako velika, da je večje število otrok za revnejšo rodovino znatna nadloga.

Pa so še našli tudi ljudje, ki so drugače pojasnili vzrok pojemanju porodov. Ti pravijo, da pade vsa krivda zaradi pojemanja porodov na ženstvo. Ti možje zastopajo mnenje, da ženske ne marajo otrok, kr ne marajo imeti skrbi in sitnosti ž njimi, ker ne marajo izpolnjevati svoje naravne dolžnosti in ker hočejo imeti od življenja več užitkov, kakor jih more imeti mati mnogih otrok.

Pri vsem tem pa zahteva pravičnost, da se še to vpošteva. Nekatere dežele so tako preobljudene, da tam že ne morejo izhajati z lastnimi pridelki. Če bi Angleška ne dobivala potrebnih živil iz inozemstva, bi morala lakote umreti. Tudi na Nemškem ne morejo eno leto pošteno izhajati, če ne dobe živil iz drugih dežela. V takih deželah, polnih velikanskih mest in velerazvite industrije, ne more biti plodovitost tako velika, kakor je v agrarnih deželah s prebivalstvom, ki še ni na višku kulture.

Spričo velikanskih žrtev, ki jih zahteva sedanja vojna, je pač postalo vprašanje o splošnem pojemanju porodov veleaktualno. Vsi narodi bodo imeli ogromne izgube — kako jih bodo nadomestili in ali se bo to sploh moglo izravnati in izpopolniti?

Š. v "Slov. Narodu".

Obisk.

—o—

Spisal **Josip Stariha.**

—o—

Siva, gosta megla se je vlačila okoli hriba, legla iz doline navzgor. Kakor kača se je začela ovijati samotne hiše pod gozdom, se ovila in lezla višje in višje. Drobno je pršelo iz nje, vlažnomrzeče. Zadišalo je po snegu, v kratkem bosta bela gora in breg. In potem ne bo več izhoda od tukaj, kakor v grobu se bo počivalo vso dolgo zimo. Lani je že še bilo, se je pretolklo, mož je delal gaz dan za dnem in tako se je vsaj enkrat na teden prišlo do prvih skupnih koč, do prodajalne, do cerkve, ki se je belila tam daleč v dolini, kakor labud na jezeru ob solnca polnih dneh. Toda letos, kaj bo letos, ako nas zamete tako kakor lansko leto? Pred tremi meseci je odšel, poslovil se od nje in od štirih otrok in Bog ve, kdaj se vrne. Kam? Na vojno. — Tako je razmišljala Franica v koči samotni.

Kako je že bilo tisti dan, tisto nedeljo zjutraj? Od maše je prišel, razgret in zasopljen. Visoko gori je stalo solnce in se smejalo ter zlatilo setve in jih zorilo. Tako toplo je bilo naokoli, tako gorko v srcu in polno hvaležnosti do Njega, ki daje solncu toploto in stori, da rastejo setve, da bogato obrodi zemlja, kakor bo bogato obrodila letos.

"Franica, ne ustraši se", ji je dejal in vzdignil starejšo Ančko k sebi.

"Kaj se bom strašila, saj si doma. Kmalu bo pripravljeno kosilo, samo še hipec."

"Franica, kosili bomo morda zadnjič skupaj, pogrni mizo z belim prtom in otroci naj posedejo z nama naokoli."

Ančka ga je vlekla za goste črne brke, gledala nanj z veselimi plavimi očmi in se smejala.

"Kaj imaš, Janez, da se tako grdo šališ?" ga je vprašala žena.

Postavil je Ančko na tla, pristopil k drugim trem, ki so se igrali za hišo, in prinesel drugega za drugim noter. Primaknil je stole k mizi in jih posadil nanje. Ančka je zlezla že sama gori. In nato je prisedel že on.

Žena ni vprašala več, prinesla je na mizo skromen obed in prisedla.

"V imenu Očeta in Sina in svetega Duha", se je prekrižal mož in odmolil glasno očenaš.

Potem je zajel in napolnil otrokom lesena torilca. Žena pa ni zajela, zamišljeno je zela predse, njene oči so vpraševale: Kaj ima, da noče povedati, da se obotavlja z besedo na dan?

"Zajmi, Franica", je dejal mož, "dobro nam tekne vsem — za slovo..."

Prestrašila se je, nekaj tesnega ji je leglo na srce in težkega.

"Kaj govoriš v ugankah, Janez? Kam pojdeš? Čemu nas misliš zapustiti — ali nismo vsi tvoji?"

"Vsi tvoji", je ponavljal najmlajši debeloglavček z okornim, še ne uglajenim jezičkom.

Janezu se je zamrzlilo oko, pogledal je okoli sebe kakor bi prosil pomoči, a od nikoder je ni bilo. Počasi je zajemal, jed je ostajala v grlu, beseda ni hotela na dan. In kakor njemu, tako se je ustavilo počasi vsem, do polovice polna skleda je stala na mizi.

"Jejte, otroci... jej, Franica", je silil Janez. "Kaj vam je, ali niste lačni?"

Žena ni odgovorila ničesar, samo čakala je. Zdelo se ji je, da visi nekaj groznega v zraku nad njimi, velika pošast z dolgimi in neštevilnimi ostrimi kremplji, tipajočimi naokoli, vedno nižje segajočimi. Sedaj, sedaj se morajo zapičiti v meso in trgati, trgati...

Janez je potegnil iz žepa steklenico vina, stopil po kozarec in natočil.

"Spodobi se, da tudi pijemo danes. Bog s teboj, žena! Bog z vami, otroci!"

Izpil je naglo in natočil ženi.

"Ne pijem prej, da poveš, kaj je", je rekla ona.

Janez je gledal skozi okno, kjer so šumele jablane, kjer so se preletavali kosi in v ozadju plavali beli oblački, hiteči dalje, čez daljne planjave, čez zelene travnike, bele vode in črno lesovje. A oblak se vrne... in on... se li bo kdaj?

Obrnil se je naglo, sunkoma, in dejal:

"Božja volja je tako, Franica, in — cesarjeva."

Franica je nenadoma razumela. Kar je že šepetal onekaj dni, kar so pripovedovali drvarji, to se je zgodilo.

Zaplakala je kakor otrok in se privila k možu.

"Kdaj moraš odtod, Janez?" je vprašala in naslonila glavo na njegovo ramo.

"Takoj, še danes... No, in sedaj pij!"

S tresočo roko je prijela kozarec in ga nastavila na ustnice.

"Na srečno vrnitev, Janez!"

"'am gle ata?" je vprašal debeloglavček.

Mati mu je z roko zamašila usteca in dejala:

"Ne vprašuj, otrok... ata se vrne... kmalu..."

Ančka je gledala razumno, kakor bi bila v tistem hipu dozorela v resno ženo, in dejala:

"Kaj ne, ata, da se spomniš na nas?"

Popoldne je Janez pospravljal svoje reči v kovčeg. Kmalu je bilo vse notri in na vrhu kos gnjati in črnega kruha.

"Da ne boš lačen za prve dni", je dejala Franica in milo se ji je storilo ob tej misli.

Potem je stopil Janez pred hišo in pogledal po svojih njivah. Vse se je svetilo v veliki svetlobi, da je jemalo vid. Žito se je zibalo in globoko klanjalo, koruza je stala ravno kakor roj vojakov in rumenela, krompir je odcvital in daleč zadaj je dvigala bohotna detelja svoje rdeče cvetove, da je bilo videti kakor kri.

Molče se je Janez poslavljal od te domače grude, lepe in od Boga blagoslovljene. Težje mu je bilo, kakor si je predstavljal že malo prej, ko se je poslavljal od matere, predno so zabili pokrov na nje krsto.

Tam v začetku dolge njive je bila zasajena v črno zemljo lopata in zraven nje motika. Navzkriž sta stala ročaja in naravnost kvišku sta gledala proti solncu.

"Ne spravi ju, tam naj ostaneta, dokler se ne vrnem", je dejal Janez ženi, in ona je molče prikimala...

Žena in otroci so ga spremili do ograde pred hišo. Še enkrat so si segli v roke, Janez se je nagnil k otrokom, potem k ženi. Nato je zamahnil z roko in hitel navzdol, ne da bi se več ozrl...

* * *

Trije meseci so potekli od tistikrat. Megla se je vlačila, gosta in siva. Na ognjišču je tlelo nekaj drv na panju, velik kotel je visel nad njimi. Večerilo se je, temne sence so padale po kuhinji, rdeči, krvavordeči prameni so se prikazovali od ognja na tleh in po kotlih in izginjali.

Franica je sedela na ognjišču, otroci so dremali okoli ognja. Že dolgo ni pisal. Bog vedi, kje je, kaj dela, ali je še živ, ali ga že krije tuja zemlja.

Ogenj je odgoreval, Franici so lezle oči skupaj. Kar naenkrat zasliši od daleč čudovito godbo, vedno bližje, vedno bližje. Naredi se veliki dan, solnce sije kakor poleti, vse se blišči naokoli, bliščeo se čelade in puške, svetijo se meči, razgečejo konji in pekečejo podkve. Med godbo vesela pesem, bliža se cel polk vojakov, prašnih, zagorelih, a bleščečih oči in veselih src. V dolgih vrstah stopajo mimo nje, ki stoji na vratih in jih gleda in se čudi. Od vseh strani zaorijo glasovi: "Živio, cesar, živio, domovina!... Zmaga je naša, veselite se z nami!"

Franica gleda, veselja poskakuje njeno srce. In glej, tam prav ob kraju stopa Janez, velik in močan, s kviško povzdignjeno glavo. Venec slave krasi in objema njegovo čelo, zmaga je zapisana v njegovih očeh.

"Pozdravljena, Franica, pozdravljeni, otroci!" zavpije, ko jo zagleda in hiti k njej takšen kakor je, s puško na rami in svetlim mečem ob strani.

Franici vzdrhti srce, nagne se k njemu.

"Vendar si prišel, čez dolgo si se spomnil na nas...glej, vsi smo zdravi... samo tebe smo čakali."

* * *

Franica se je začudeno ozrla okoli sebe in si pomencala oči. Čudovito lepe so bile sanje, ki jih je zasanjala za trenotek ob ognju, medtem ko so smrčali otroci in so se jim prsi dvigale rahlo, rahlo...

Stopila je z ognjišča in pred hišo. Na njivi je iz megle črnel križ... lopata in motika... dvigal se visoko, pošastno in čakal... čakal...

Zapuščina.

— O, dober človek je bil naš rajnki prijatelj. Še na smrtni postelji je to pokazal.

— Eh?

— Vse je zapustil občini, kar je imel?

— Kaj pa?

— Sedem nepreskrbljenih otrok.

Za smeh in kratek čas.

ZLOBNO.

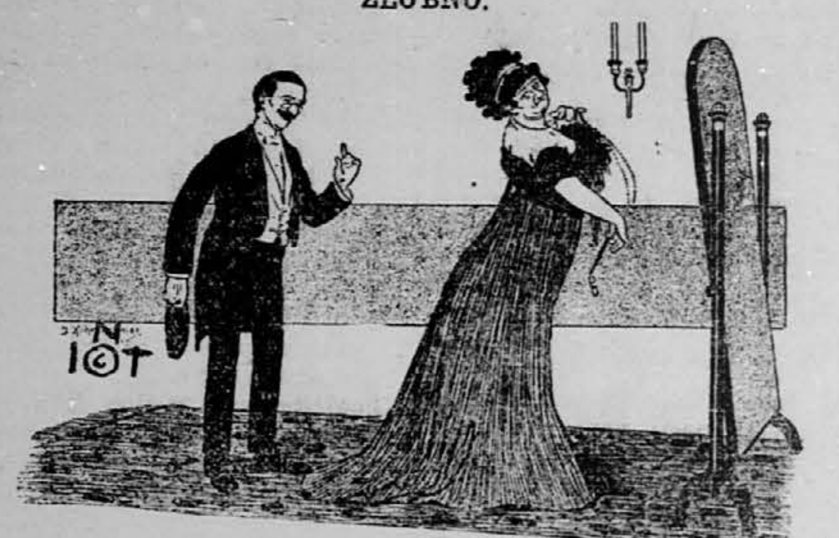

— Ali se vam ne zdi, da sem v tej obleki znatno mlajša?
— Pa še kako! Za celo stoletje!

NAGAJIVA.

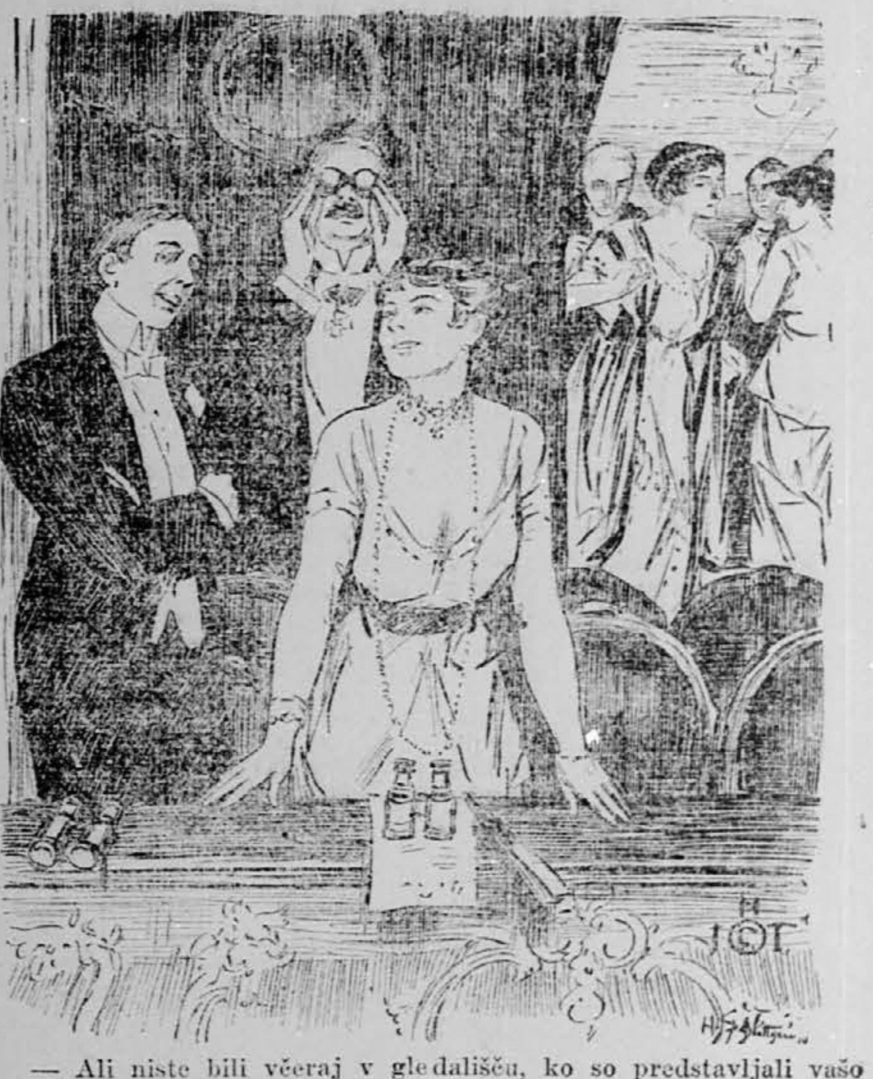

— Ali niste bili včeraj v gledališču, ko so predstavljali vašo prvo igro
— Ne, imel sem nujen opravek.
— No, saj niste ničesar zamudili.

V GOSTILNI.

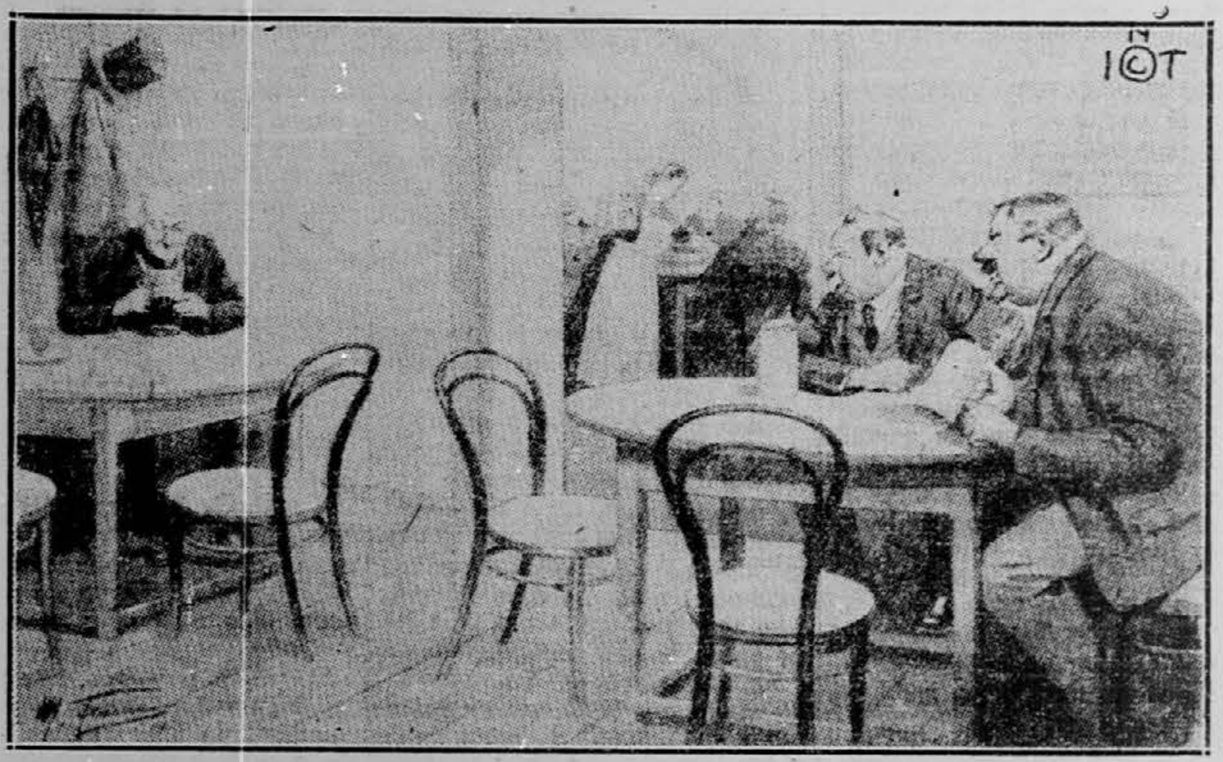

— Ti, meni se pa zdi, da je tisti človek v kotu špion.
— Zakaj pa?
— Ali ne vidiš? Samo pol kozarca piva so mu natočili, pa se nič ne pritoži.

DIPLOMAT — SEJALEC SMRTI.

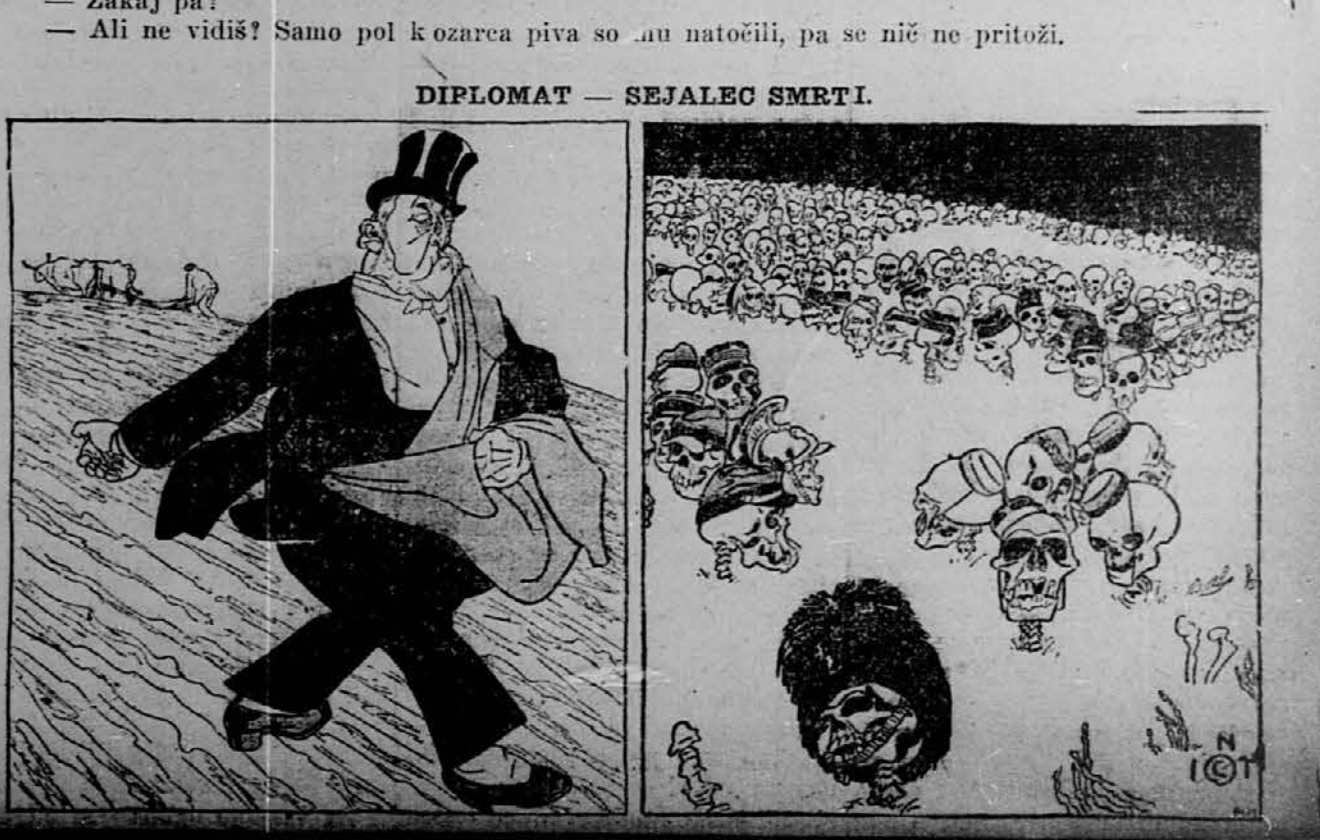

Komu je napravila venec?

—o—

Spisal **Josip Stariha.**

—o—

Po slamnati strehi je šumelo kakor v peči, kadar se razmahne ogenj. Dež je lil in voda je curljala po lesenih žlebovih okoli strehe, se odtakala v kamenito korito, šumela dalje in napajala njivo in travnik. Sivi, težki oblaki so viseli nad hišo, odnekod se je prikradel prvi zamazanorjavi svetlobni trak, pogreznil se nižje, nastopalo je umazano vlažno jesensko jutro.

Na malem vrtiču so se belile ob zidu zadnje astre, nad nje so se sklanjale bele in rdeče krizanteme, še višje so pojemale v vlagi in mrazu zadnje georgine.

Hišne duri so se odpahnile, na pragu se je prikazala ženska in se ozrla po dolini s trudnimi očmi. Privezala si je ruto na glavo, da ne bi nagajali težki, bujni lasje, silеči na zagorelo čelo. Dvignile so se močne zarjavele roke na tilnik in zavezavale, nagnila se je je glava in prisluškavala.

"Oba še spita", je dejala nato. "Da bi se le ne zbudila še nekaj časa, zakaj težko jima je odgovarjati na vprašanja."

Iz doline se je začul glas zvona, vabil k prvi maši, zakaj danes je bila nedelja in praznik Vseh svetnikov. Vrtačnica pa se je danes namenila k deseti maši in potem ostati čez poldan, da obišče po večernicah grobove.

Stopila je na vrt in nabirala cvetja, ki se je kopičilo v predpasniku, astre, krizanteme in georgine. Nje misli pa so pri tem blodile daleč, daleč, v kraje, ki si jih ni mogla predstavljati nje neuka glava. Kje je to — sever? Kakšni ljudje, kašne vasi, kakšne hiše? Ali sije solnce tudi tam, ali pada rosa na polja in travnike, ali pojejo ptice spomladi in delajo gnezda? Ali imajo ljudje družine, starši otroke, otroci matere in ali vlada ljubezen med njimi? In ako jih imajo in se ljubijo med seboj, zakaj se potem vojskujejo, zakaj jih zapuščajo in streljajo druge in se tudi dajo od njih streljati? Čemu je to potreba? Ali ne more vsak biti lepo doma na svojem domu, zjutraj zgodaj vstajati in do večera delati, zvečer pa s svojci se odpraviti počivat?

Tako je razmišljala, a pri tem jo je srce bolelo in prsi so ji postajale tesne. Ni mogla nje pamet pojmiti dogodkov, a občutilo jih je srce tem težje, tem silneje. — Andrej, nje mož, oče obeh njenih otrok, je bil tudi tam gori. Ali se sme spomniti, kako je bilo onega dne, ko je odhajal, da ne bi glasno kriknila, da ne bi ga klicala nazaj z vso močjo svojega glasu, z vsemi silami svoje duše? Ali sme pogledati starejšega sina, ki je ves podoben svojemu očetu, da ne bi ji prišle solze v oči? Dvakrat je pisal mož domov, vselej je sporočil, da je zdrav in da se mu godi dobro, da Rusi bežijo pred njimi in da se ni treba bati, ker ne znajo streljati, in da se bodo še videli, ako Bog da. In vesela je bila tistikrat, ko je dobila pismi, in sram jo je bilo, da je bila prve čase tako malodušna zaradi takšnih malenkosti. Toda sedaj že dolgo ni bilo nobenega pisma, dnevi so se vlačili kakor večnost, tednov ni hotela biti konca. Bila je pred tednom v mestu. Na vsak korak je srečavala ranjence, z obvezanimi rokami in glavami, ob berglah se opirajoče, v vozičkih se prepeljavajoče. Tesno ji je postajalo ob teh srečavanjih, noge so se ji ustavljale, oči nezavedno zrle za njimi. A povedali so ji vrhu tega, da jih leži po bolnišnicah še mnogo, ki se ne morejo ganiti, ki si ne morejo pomagati. In da so jih že mnogo odpeljali na božjo njivo za mestom. Kako je to, da je Andrej pisal o vsem drugem, samo o tem ne? In kje je sedaj, kaj dela, kako mu je? Misli so se ji začele mešati, glava jo je bolela in kakor težak voz je omahovala iz mesta proti domu. Doma pa sta jo izpraševala otroka o vojni, o očetu, o stricih in svakih, ki so bili tudi odšli. In ona jima ni vedela odgovarjati in se je skrivala pred njima, pošiljala ju prezgodaj v postelj, budila prekasno in delala sama za tri, za štiri, samo da ni bilo treba odgovarjati na tista boleča vprašanja, na katera ni vedela odgovora ne ona, ne marsikdo drugi, ki je učenejši od nje. Tako je potekal čas, zaspano in leno, tako je čez dolgo, dolgo prišel dan Vseh svetnikov...

S cvetjem je stopila v vežo in sedla na nizki stolec. Pod njeni-
rdeč, pomešan z zelenjem, blešččeč od velikih deževnih kapelj. Obesila ga je na steno pred seboj in se ozela vanj. Kakor veliki curki strjene krvi so rdele rdeče krizanteme, kakor mrtvaški prt so se belile bele astre in kakor utrinki mrtvaških sveč so se nagibali zagoreli lističi temnih georgin. In velike deževne kaplje so se tresle kakor solze pogrebcev.

Duri so se odprle in prikobacal je mali Andrej v vežo. S prstom v ustih je stopil pred venec, ki ga je zagledal.

"Komu si napravila venec, mama?"

"Tistim, ki nimajo nobenega, da bi jim ga položil na grob."

"Ali je tistih mnogo?"

"Mnogo, otrok moj... sedaj jih je mnogo, pravijo."

Prijela ga je za roko in peljala s seboj v kuhinjo, kjer ga je na ognjišču oblekla. V tem je že pridrsal mlajši, Francek, ki je tudi že opazil venec.

"Lep, lep, mama, čegav bo?" je jecljal.

"Ne vem, kako se imenujejo vsi, ki jim je namenjen", je dejala mati in njeno oko je strmelo v plamen na ognjišču.

Vprašanja otrok so vzbudila v njej čudna čuvstva, čudne žalostne misli, ki so se razpletale v njeni glavi in pekle kakor žerjavica. In nazadnje je sama sebe vprašala:

"Komu se mnapravila venec pravzaprav ... komu?"

Kakor iz škafa je lilo, vedno bolj, vedno gosteje. Po zraku je šumelo iz doline navzgor, v gozdu je stokalo in ječalo smrečje, je škripalo bukovje in visoko gori, nevidne, so krakale vrane...

Na poti pod hišo se je prikazala temna postava, zavita v črn deževni plašč. Težko se je pomikala navzgor, kakor bi nosila na ramah ves svet.

"Kdo je neki, ki nas obišče?" si je dejala Vrtačnica, uprav odpravljajoča se z vencem na roki iz hiše.

In je počakala.

"Bog daj, mati Vrtačnica!" se je oglasil prišlec in otresel dež raz sebe.

"A, ti si, Miha?... Kaj dobrega?... Morda pismo..."

Sapa ji je zastala v pričakovanju. Morda od njega, od moža.

"Da, pismo", je dejal pismonoša in ji izročil list. "Bog daj res kaj dobrega... Pa dajte, da se malo osušim pri ognju..."

Pismonoša se je grel, Vrtačnica je odpirala pismo z drhtečo roko, na mizi je ležal venec, namenjen nepoznanim. Andrej in Francek sta stala materi ob strani in vpirala vanjo svoje oči...

Ko je prebrala, je zbrala vse dušne sile, da se ni opotekla. Trde kakor kamen so bile poteze njenega obraza in roka je stiskala list kakor s klešČami. Nato je dvignila otroka zaporedoma kvišku, ju stisnila k sebi ter zopet trdo postavila na tla.

"Skrinarjev Tone je pisal", je dejala nato mirno pismonoši. "In sedaj vem, komu sem napravila venec... njemu... mojemu možu..."

* * *

Črno morje.

—o—

Morski ožini Bospor in Dardanele ločita Sredozemsko morje od Črnega, da je to mare clausum, zaprto morje. Kdor je gospodar ožin, ta odločuje o prometu s Črnim morjem. Radi tega je bil veden boj za posest Dardanel, radi tega je tudi sedaj rusko-turška vojna. Črno morje, ki je bilo obdano z naselbinami že v starem veku, je bilo od zasedenja Carigrada pa do Petra Velikega čisto turško morje. Ruske vojne in posebno mogočen razmah Rusije po padcu Napoleona pa je vedno bolj premenjavalo Črno morje v rusko morje, dokler ni krimska vojna, po kateri se je morala Rusija zavezati, da nima nikdar več kot 10 bojnih ladij, končala ta razvoj. Za časa nemško-francoske vojne pa se je Rusija samovoljno oprostila te obveze in pričela je z gradnjo črnomorskega brodovja, ki ga je potem zanemarila, ker je delala isto Turčija še v večji meri. Črno morje, ki bo še gotovo torišče hudih pomorskih bojev, je ogromna kotlina, ki pada strmo in globoko (mestoma 2245 m) in ima dva zaliva, Odeški zaliv in Krč, ki loči Azovsko morje od Črnega. Oblika kotline je ovalna, okoli 1150 km dolga, 600 km široka. Plima in oseka se v Črnem morju ne opazita. Črno morje je dosti manj slano kot Sredozemsko morje in to vsled je velike reke, kot Donava, Dnjester, Dnjeper in Don. Črno morje je od nekdaj znano po svojih nevihtah, ki se čisto naenkrat pojavijo in ki so zelo nevarne. Luke so slabe. Klima obrežnih krajev je povprečno mnogo ostrejša nego v drugih, enako visokih krajih v Evropi. Ali kljub temu pa so znani nekateri, proti severu zaprti kraji na Krču, po svojem milem podnebju in bujni vegetaciji, ki spominja na Riviero in Sicilijo. Večina obale z lukami Odesa, Nikolajev, Kerson, Sevastopol, Feodozija, Krč, Anapa, Novorosijsk, Šušmukale in Batum so v ruskih rokah. Le mal del teh luk pa je moderno zgrajen. Turška, ki ima vso južno obal morja, nima niti ene moderne luke in niti ena železniška proga ne vodi k morju. Dobra pristanišča ima v Trapezuntu, Samsunu in Sinopi. Zahodni del Črnega morja pa si delita Bolgarska in Rumunska s pristanišči Varna in Kostanca; prvo je bolgarsko, drugo pa rumunko.

* * *

Portugalska armada.

—o—

V zadnjih letih je bila portugalska armada večkrat reformirana, dokler ni bila uvedena leta 1911 splošna vojna obveznost. Vsak Portugalec od 16. do 48. leta je vojni obvezanec, in sicer od 16. do 20. in od 40. do 45. leta v teritorialni armadi (črna vojska), od 20. do 30. leta v armadi in od 30. do 40. v rezervi Faktična službena doba pa je silno kratka. Najdalje služi konjenik 210 dni, topničar 140 in pešec le 105 dni. Zato pa je vojaštvo tudi le površno izvežbano. Ker ne sme število vojske presegati 30,000 mož, zato je poklican le mal odstotek teh mož pod orožje. Vsako nedeljo prireja teritorialna armada gimnastične in strelne vaje, ki pa imajo bolj značaj veselice kot vežbanja. Od 30,000 mož vojske je 21,000 pešcev, 3600 topničarjev, 1500 konjenikov, ostanek pa odpade na razne druge čete, tehnične, železnične in stotnijo aeronavtov. Orožje potugalske armade je zelo moderno, obleka zelo prikladna. Zanimivo je, da izhaja dve tretjini častnikov iz vrst navadnega moštva. Častnike imenuje parlament, kar rodi protekcionizem. Častniki so jako dobro plačani. General ima 675 mark mesečno, polkovnik 300 mark, poročnik okoli 220 mark. Upoštevati pa je treba, da je življenje na Portugalskem zelo poceni. V vojni šteje portugalska armada 175,000 mož. Portugalec ljubi zelo svojo armado, je nanjo ponosen in ne zamudi nikdar glasno nazdravljati vojake, kadar gredo z zastavo.

POZOR ROJAKI!

Naznanjam, da izdelujem prave domače mesene, jetrne, krvave in riževe KLOBASE, delane prav po starokranjskem načinu; dobe se tudi pečene klobase z zeljem. Cene nizke.

Priporočam se rojakom za mnogobrojni obisk.

Anton Baucar,
161 Graham Avenue,
pri Montrose Ave., Brooklyn,
(28-11 10x v 2 d) N. Y.

Iščem svojega brata JOHNA MIHEVC. Doma je iz Logatca. Jaz njegov brat Ignacij Mihevc sem sedaj v bolnišnici na Elkins, W. Va. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam javi na: John Kogovšek, Camp 3, Yelk, W. Va. (17-19—12)

Avstrijsko Srbsko Ruska Vojska.

Dobili smo iz Ljubljane knjigo s tem naslovom, z lepimi slikami. To je prva knjiga o sedanji vojni v slovenskem jeziku. Dobili smo le 500 komadov. Cena 75c. Kdor jo hoče imeti naj takoj piše ponjo. Dobili smo tudi vojne razglednice Rdečega križa, petero vrst 25c. Cenik pošljemo zastonj.

SLOV. KNJIGARNA

535 Washington St., Milwauke, Wis.

BRATA VOGRIČ,
SLOVENSKI SALOON IN RESTAURANT,
211 Graham Ave., Cor. Stagg St., Brooklyn, N. Y.,

se priporočata greaternewyorškim Slovencem za obilen obisk.

Fina kuhinja, izvrstna domača in importirana pijača, izborna postrežba. V nedeljo dopoldan brezplačen prigrizek. Ob nedeljah in sobotah zvečer je na razpolago velika dvorana za ples. Moderno opremljeno kegljišče.

— Svoji k svojim! —

— Za vsebino oglasov ni odgovor

Kje je moj bratranec ALOJZIJ MEŽNAR? Doma je iz Dolšeka pri Kamniku na Gorenjskem. V Ameriki biva kake dve leti. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi, ker poročati mu imam več važnih stvari. — Frank Mežnar, P. O. Box 41, Aurora, Minn. (16-18—12)

NAZNANILO.

Članom društva sv. Alojzija št. 31 J. S. K. J. v Braddock, Pa., in okolici, naznanjam, da se vrši dne 20. decembra glavno zborovanje in volitev odbora za bodoče leto. Ker imamo takrat rešiti še več drugih važnih točk, prosim vse sobrate, da se v polnem številu udeleže. Obenem pa tudi prosim vse člane in članice, da do takrat poravnajo svoj dolg, ker inače kaj lahko pridejo slabe posledice.

Torej na svidenje 20. dec.!

Z bratskim pozdravom

P. O. Box 73, Braddock, Pa.
(16-18—12)

Slovensko-Amerikanski
KOLEDAR
za leto 1915

Sedaj smo začeli razpošiljati naš Koledar za leto 1915 onim, ki so nam že poslali naročnino. — Letošnji koledar je izvanredno zanimiv ter vsebuje med drugim številnim čtivom tudi **znamenito razpravo načelnika tajne službe Združenih držav, Williama J. Flynna: "ČRNA ROKA IN NJE DELOVANJE",** v kateri popisuje pisatelj **resnično zgodbo,** kako je s svojimi pomočniki zasledoval in končno ugonobil zločinsko družbo, ki živi od izsiljevanj, ponarejanj in zavratnih umorov. Že sama ta povest je vredna male svote. Poleg tega je še nebroj drugega zanimivega, poučnega in zabavnega čtiva. Prepričani smo, da bo letošnji Koledar izvanredno ugajal našim čitateljem. **Cena: 30c.**

Ker je vsled uvedbe paketne pošte poštnina za Koledar različna, veljajo za posamezne države sledeče cene:

Koledar stane 30 centov s poštnino vred za sledeče države:

Connecticut, Rhode Island, Delaware, District of Columbia, Maryland, Massachusetts, New Jersey, New York, New Hampshire Ohio, Pennsylvania, Vermont.

Koledar stane 35 centov s poštnino vred za sledeče države:

Alabama, Maine, Florida, Georgia, Arkansas, Illinois, Indiana Louisiana, Iowa, Oklahoma, Kentucky, Kansas, Michigan, Minnesota, Mississippi, Montana, North Dakota, South Dakota, North Carolina, South Carolina, Nebraska Tennessee, Virginia, West Virginia, Wisconsin.

Za še bolj oddaljene države stane Koledar 40 centov s poštnino vred. — Te države so:

California, Washington, Oregon, Nevada, Arizona, Colorado New Mexico, Wyoming, Utah in Idaho.

V naši podružnici Frank Sakser, 6104 St. Clair Ave., Cleveland, O., pri L. Balantu v Barbertonu, O., in pri Frank Lebenu v Forest City, Pa., pri Charlesu Zgoncu in pri Jakobu Petrichu v Chisholm, Minn., pri Chas. Karlingerju, 3942 St. Clair Avenue, Cleveland, O., pri Antonu Kikelj, 1116 Franklin Ave., Youngstown, O., se prodaja naš Koledar po 30 centov.

Kdor naroči Koledar, naj se ozira na te cene.

Naročite ga pri:

SLOVENIC PUBLISHING CO
82 Cortlandt St., New York City

OGLAS.

Cenjenim rojakom priporočam svoja

NARAVNA VINA
iz najboljšega grozdja.

Lansko rdeče vino po 45¢ gal., staro rdeče vino po 50¢ galona, lansko belo vino po 50¢ gal. in najboljše staro belo vino po 55¢ gal. 100 proof močan tropinjevec 4½ gal. $12.00; 10 gal. pa $25.00.

Vino pošiljam po 28 in 50 gal. Vinarna in distilerija blizo postaje. Potovalni zastopnik je g. M. Zugel.

Pošljite vsa pisma na:

STEPHEN JACKSE

Pazite na ničvredne ponaredbe ter zahtevajte odločno pristni Richterjev Pain-Expeller z Anchor varstveno znamko kot je naslikana tukaj. 25 in 50 centov v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington St.,
New York, N. Y.

POZOR, KOVAČI!

Prodam takoj lepo urejeno kovačnico 36×50, hišo s 5 sobami in vse pohištvo, vsakovrstni stroji in gasolin stroj 4 konjske moči. Vse to je na dveh lotih. Mesto je novo in dovolj dela za tri kovače. Pišite na naslov:

Anton Wacak,
(17-21—12) Big Piney, Wyo.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v Clevelandu in v državi Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal naš potnik

Mr. OTTO PEZDIR,

kateri je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdavati pravoveljavna potrdila in ga rojakom toplo priporočamo.

S spoštovanjem

Upravništvo Glas Naroda.

NOVO! NOVO!

"SVETOVNA VOJNA".

Popis pričetka sedanje vojne s 33 lepimi slikami in velikim zemljevidom Avstro-Ogrske.

Čisti dobiček te izdaje se bode oddal "Podpornemu društvu vdov in sirot" padlih slovenskih mož v sedanji vojni.

Rojaki, pomagajte dobri stvari!

Cena zvezka 25¢. Naroča se pri:

V. J. KUBELKA,
538 W. 145. St., New York, N. Y.
(30-10—30-12)

VAŽNO NAZNANILO.

Vsi potniki, kateri so nameravali potovati v staro domovino ta teden ali nameravajo potovati v prihodnje, naj ostanejo na svojih mestih, ker so vse parobrodne družbe prekinile za nedoločen čas s prometom. Kadar se zopet razmere predrugačijo, bodemo pravočasno poročali na tem mestu.

Tvrdka Frank Sakser.

Izšla je **druga izdaja** velezanimive knjige, prevod grofice Larisch:

Življenje na avstrij. dvoru
ali
Smrt cesarjeviča Rudolfa.

Knjiga je tiskana na najfinejšem papirju ter najlepša kar jih je kedaj izšlo v Ameriki v slovenskem jeziku. Obsega 144 strani ter tri slike na posebnem papirju, cesarice ELIZABETE, cesarjeviča RUDOLFA in nesrečne baronice VETSERE, ljubimke slednjega.

Cena knjige s poštnino vred 75c.

Denar pošljite po pošt. Money Order ali pa v poštnih znamkah na:

John Putrich,
520 E. 77th St. Box 21, New York

HARMONIKE

odiši kakoršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo rpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 16 et tukaj v tem poslu in sedaj v svoem lastnem domu. V popravek vzamem ranjske kakor vse druge harmonike er računam po delu kakoršno kdo zateva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 E. 62. St., Cleveland, Ohio.

Iz Missouri.

Najboljše vino v zadnjih dvajsetih letih.

CLARET rdeče, **CONCORD** rdeče po 55c. galon.
IVES črno, **ELVIRA** belo po 65c. galon.
RIESLING belo po 75c. galon.

Žganje kuhano po starokrajskem načinu.

Pravi **TROPINJEVEC** po $3.25 galon.
JABOLČNIK po $3.00 galon.
BRESKOVEC po $3.50 galon.

V cenah pri vinu in žganju je vračunjen tudi davek.

Pri vinu so sodi od 50 galon prosti in manjši sodi stanejo $1.00 komad, Žganje se pošilja direktno od kmeta in je posoda zastonj. Naročila sprejema iz prijaznosti

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Obenem pa tudi naznanjam, da imam veliko množino najfinejega drevja, rož in trtja, posebno priporočam kostanj (maroni), češnje in vse vrste češplje Europe po najnižjih cenah.

ZASTONJ! ZASTONJ! ZASTONJ!

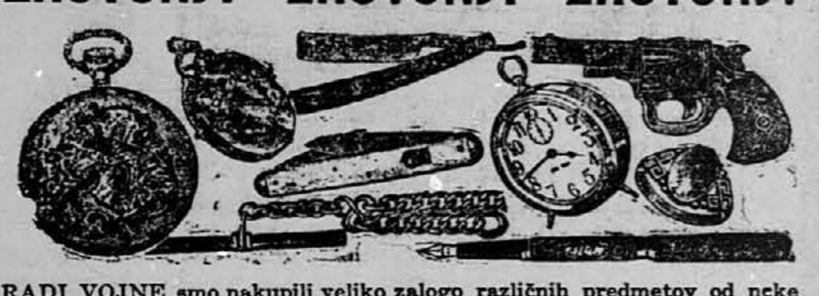

RADI VOJNE smo nakupili veliko zalogo različnih predmetov od neke propadle nemške tvrdke. Sklenili smoa da dajemo te predmete ZASTONJ z našimi urami. Kdor kupi toraj od n s možko ali žensko uro, dobi gori naslikanih 8 predmetov ZASTONJ. Tipredmeti so:

1.) Verižica 2.) Privesek 3.) Nožič, 4.) Pero 5.) Britev 6.) Ura-budilka 7.) Pratan 8.) 32 kaliber revolver (model).

Ako torej hočete našo 14 karatov pozlačeno, od tvrdke za 20 let jamčeno uro, s svetovnoznanim kolesjem in teh osem predmetov kot darilo POVSEM ZASTONJ poleg ure, — potem izrežite ta oglas ter ga pošljite nam zaeno z depozitom 25 centov v znamkah. Stem nas zagotovite, da resno želite imeti to uro. Kakor hitro prejmemo naročilo, vam pošljemo uro in imenovanih 8 predmetov POPOLNOMA ZASTONJ, Kadar se vam izroči pošiljatev ter ste zadovoljni z uro in darilom, plačajte ostanek $7.70 ter stroške pošiljatve 25 centov. Ako ne boste zadovoljni, zavrnite pošiljatev in mi vam vrnemo 25 centov.

Omeniti moramo, da bi plačali drugod za isto uro in predmete trikrat toliko, dočim zahtevamo mi le $7.95. Teh osem predmetov predstavlja že samoposebi vrednost $7.95. Oddamo jih pa lahko zato, ker smo kupili veliko zalogo in ker želimo, da postanejo naše ure čim bolj znane.

Zapomnite si, da ne bo vojna z Nemčijo vedno trajala. Ne boste imeli vedno prilike kot je sedanja ter se ne boste mogli poslužiti tako ugodnega trenutka kot je sedanji. Pišite še danes.

Naslovite:

NEW YORK WATCH CRED. CO., Gerken Bldg. West Broadway,
New York City. Dep. 140.

Imenik
padlih, ranjenih in vjetih naših rojakov v sedanji evropski vojski.

Sestavljen po izvirnih poročilih vojnega ministrstva s posebnim ozirom na vojne oddelke, pri katerih služijo Slovenci. Ta imenik sestavljen je po abecednem redu in sicer: **od kje je kdo doma, leto rojstva, kateremu vojnemu oddelku pripada i. t. d.,** tako da lahko tukaj najdete onega, za katerega bi radi vedeli. Pri padlih navedeno je kje so padli in kje so pokopani, pri ranjenih pa v kateri bolnišnici se nahajajo, tako da jim lahko pišete. Nikjer drugje ne morete dobiti tako točnih podatkov, kakor v tej knjižici. Cena isti je 25 centov pri

Felix M. Dolinar,
45 Vesey St. Dept. G, New York, N. Y.
Pazite na Dept. "G".

Kdor želi razprodajati knjižico naj si piše po pogoje.

Velika vojna mapa
vojskujočih se evropskih držav.
Velikost je 21 pri 28 palcih.
Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Novo stensko mapo cele Evrope.
Cena ji je $1.50.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od **Rusije, Nemčije, Francije, Belgije** in **Balkanskih držav.** Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNIK.

Ker so se poslednji čas poštne razmere izboljšale pošiljam zopet redno

denarje v staro domovino.

Pošiljatve ne pridejo v sedanjem času tako brzo naslovniku v roke, pač pa v teku 20 do 24 dni.

100 K je sedaj $20 s poštnino vred.

Brzojaviti nemorete sedaj ne v Avstrijo, niti na Nemško, najmanje pa denarje poslati potom brzojava.

Frank Sakser
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Doli z orožjem!

ZGODBA ŽIVLJENJA.

Spisala **Berta pl. Suttner.** — Za "Glas Naroda" priredil **J. T.**

58 (Nadaljevanje).

Pogovor bom povzela natačno po svojem zapisniku.

Meyerbeer je iskal za svojo drugo hčer talentiranega moža. Izbral si je mojega prijatelja Ollivera. Olliver je udovec. Svoj čas se je bil poročil s hčerjo skladatelja Liszta. Ta zakon je bil srečen, in Ollivera je vse spoštovalo kot dobrega zakonskega moža. Premoženja sicer ni imel, kot govornik in državnik je bil pa zelo slaven. Ker ga je hotel Meyerbeer osebno poznati, je priredil meseca aprila leta 1864 velik ples in povabil k sebi najbolj ugledne Parižane. Olliver se je Meyerbeeru zelo dopadel. Naloga je bila precej težavna. Meyerbeerova hčerka je hotela svojevoljno izbrati moža, vsled česar sta se njen oče in Olliver dogovorila, da se bosta sestala v Badenu. Štirinajst dni po onem plesu je Meyerbeer umrl. Gotovo vam je znano, da mu je Olliver govoril na grobu. Prepričan sem, da bi ne bilo vojne med Francijo in Nemčijo, če bi se poročil Olliver z Meyerbeerovo hčerjo. Vsakdo je vedel, da je Meyerbeer iz dna svoje duše sovražil cesarstvo. Vsakdo je vedel, da bi ne bilo nikdar vojne, če bi Olliver rekel ,da raje demisionira kot da bi se vojna napovedala. Sedanja vojna je delo treh cesaričinih svetovalcev: — Jerome Davida, Pavla de Cassagnaca in Duca de Grammonta. Poleg tega je cesarico tudi papež naščuval.

— To je toraj diplomacija! — sem vzkliknila, ko mi je povedal.

— Poslušajte — je nadaljeval. — Petnajstega julija mi je rekel Olliver da je mir zagotovljen. Kako se je zgodilo, da je par dni pozneje ravno ta mož sam napovedal vojno, ne da bi podal demisije?

To je skrivnost, katero Vam prav lahko pojasnim. Cesar, za katerega nima denar druge vrednosti kot da si kupi prijateljstvo in ljubezen, ima navado vsakemu ministru dati miljon frankov za darilo, samo da ga še tesnejše naveže nase. Samo Daru, ki mi je vse to povedal, ni hotel sprejeti darila. "Boj se Dancev, čeravno ti prinašajo darila". Edino on je demisioniral. Dokler je delal cesar po svoji pameti, je bil Olliver za mir. Kakor hitro ga je pregovorila cesarica in njeni trije svetovalci, je bil pa tudi Olliver ves navdušen za vojno.

— O, gospod, o gospod, kaka sreča, tako dobre novice pa še ne! —

S temi besedami sta planila nekega dne v Friderikovo sobo hišnik in kuhar.

— Kaj je novega?

— Na borzo je dospela brzojavka. Zmagali smo! Armada pruskega kralja je uničena! Po mestu razobešajo zastave. Zvečer bodo vse hiše slavnostno razsvetljene.

Popoldne se je pa doznalo, da je bila novica neresnična, nekak borzni manever.

Olliver je imel raz balkon na množico navdušen govor.

Seveda — toliko boljše. Že vsaj oken ne bo treba razsvetliti.

Po oknih naj bi se toraj prižigalo sveče, če bi bilo toliko in in toliko sovražnikov uničenih. — Da, da, boljše bi bilo pri Beduinih!

7. avgusta. Slabo poročilo! Cesar je odpotoval na bojišče. Sovražnik je vdrl v deželo. Časopisje je bilo silno ogorčeno. Klic: "V Berlin! V Berlin!" se jim je zdel nekaj čisto naravnega, ljudjem pa nikakor ni šlo v glavo, da bi vzhodnji barbari vdrli v krasno Francijo! To je največja predrznost, največje divjaštvo.

Vojni minister je izdal povelje, da morajo vsi za vojaščino sposobni meščani od tridesetega do štiridesetega leta, ki še niso pri deželni brambi, stopiti pod orožje.

Stvorilo se je ministrstvo deželne brambe. Vojno posojilo so zvišali od petsto na tisoč milijonov. Človeku se smilijo ljudje, ki izdajo za take nepotrebne stvari toliko denarja. Pri novčiču štedijo, na drugi strani pa izmetavajo tisočake. Kdor je hotel zmenjati bankovce, je moral plačati deset odstotkov. V Franciji je bilo tedaj več bankovcev kot pa kovanega denarja.

Navsezadnje pa še: — Nemške zmage so se vrstile druga za drugo.

Razmere v Parizu so se precej izpremenile. Prej so ljudje ponosno hodili naokoli, z navdušenimi besedami slavili francosko armado, naenkrat so pa postali vsi nekako potrti in zamišljeni. Vedno bolj jih je navdajalo čustvo, da so vdrli sovražniki v deželo, da se bo zgodilo nekaj strašnega, nezaslišanega. Vsi so bili prepričani, da se bliža velika nesreča.

Niso pa seveda pomislili, da so si z napovedjo vojne sami nakopali to nesrečo. Samo zato, da bi v prihodnje preprečili kakemu Hohenzollercu, zasesti španski prestol. No, nato so že nekoliko pozabili.

O sovražniku so se razširile zelo nevrjetne govorice. Že beseda "ulan" je zvenela fantastično peklensko, izgovarjali so jo kot da bi pomenila divjo armado.

Mislili so, da so to čete hudičev, ne pa ljudi.

Kjerkoli si je izvojevala nemška kavalerija kako zmago, so jo Parižani pripisovali ulancem. Ulane so smatrali za pol-ljudi, pol-živali, ki so živeli samo od plena.

Iz časopisa "Le Volontaire" mi je diktiral Friderik sledeče vrstice:

> Nemci so izgubili do 16. avgusta 144,000 mož. Ostali se nahajajo v tako strašnih razmerah, da bodo kmalo lakote pomrli. Nemčija je poslala v boj zadnje rezerviste... deželno brambo in črnovojnike. To so najmanj šestdeset let stari možje z velikimi puškami na kamen. Na desni strani imajo veliko dozo za tobak, na levi pa velikansko steklenico žganja. V ustih imajo velike lončene pipe. V tornistrah nosijo mlin za kavo. Taki so toraj nemški vojaki, ki prodirajo ob desnem in levem bregu reke Ren. Prodirajo in proklinjajo one, ki so jih odtrgali od otrok in unukov. Vse vesti o pruskih zmagah so neresnične.

20. avgusta je povedal grof Palikao v poslanski zbornici, da so bili trije armadni zbori pognani v kamnolomne pri Jaumontu.

Nikdo ni vedel, kakšni so ti kamnolomi in kje se nahajajo. Nikomur ni bilo jasno, kako se godi onim trem armadnim zborom.

Toda novica je šla od ust do ust.

— Ali že veste? V kamnolomih?

Da, da, znano mi je v kamnolomih pri Jaumontu...

Nikdo ni vedel nič natančnega, pa so vseeno verovali.

Isti čas se je tudi razširila govorica, da je pruski kralj Viljem znorel, ker je njegova armada vedno potolčena.

Navadne vesti niso nikogar zanimale, ljudje so vrjeli le nevrjetnim novicam.

Prebivalstvo je postajalo vedno bolj razburjeno. Vojna ni bila več malenkosten izprehod, ampak prava vojna v vsej svoji strahoti. Ljudje so se pogovarjali samo o uničenih armadah, o zblaz-

so poročali, da so uganjali Bavarci pri Sedanu nevrjetne grozovitosti.

— Ali vrjameš — me je vprašal Friderik — ali vrjameš, da so dobrosrčni Bavarci taki?

— Zakaj bi ne vrjela? V vojni so vsi enaki: Bavarci, Turki, Nemci, Francozi in Indijanci. Oni, ki gre na bojišče z namenom, da bi moril, je bolj podoben živali kot pa človeku. Če bi bili ljudje, bi se sploh ne mogli bojevati...

Metz je padel...

Ta novica se je razširila nekega dne po mestu. Ljudje bi bili kmalo zdivjali.

Mene je vest o padcu te trdnjave skoraj bolj razveselila kot razžalostila. Mislila sem namreč: Sedaj se bo odločilo. Vojna ne more več dolgo časa trajati. Samo po tem sem hrepenela.

Toda ne, ne... Nič se ni odločilo. Metz ni edina trdnjava. Skoraj brez števila jih je.

Dokler vseh ali pa že vsaj velike večine zavzamejo, ne bo še konec klanja.

Kakorhitro je sovražnik poražen, mu ne preostaja drugega kot znova se okrepiti in znova udariti. Vojna sreča je izpremenljiva. Sedaj je tukaj, sedaj je tam. Če bi že vsaj ne bilo na obeh straneh gotove smrti, toliko bridkosti in trpljenja.

Naloga Trochu-u je bila, da znova navduši prebivalstvo. Izdal je novo proklamacijo, v kateri je vse pozival, da naj se bojujejo z božjo pomočjo proti sovražniku. To ni ničesar novega. Tudi Nemci so pozivali svoje ljudi, da naj gredo z navdušenjem v boj, ko je vendar Bog žnjimi.

Vse take proklamacije imajo veliko uspeha in zelo navdušijo prebivalstvo.

Pariz je bilo treba utrditi.

(Dalje prihodnjič.)

Rad bi zvedel za naslov rojaka MATIJA ŽUŽIK. Doma je iz Juršič pri Št. Petru na Notranjskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje biva, da mi pošlje njegov naslov, ali naj se pa sam javi. — Alois Zadel, Box 115, Grays Landing, Pa.
(16-18—12)

Iščem svojega brata MIHAELA HORVAT. Pred 8 meseci je odšel iz Roslyn, Wash., in ne vem, kje se sedaj. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi. — Frank Horvat, Box 34, Roslyn, Wash.
(16-17—12)

Slovenska unijska
TISKARNA

Rojaki in društveni tajniki, ali pazite, da so vaše tiskovine vedno narejene v unijski tiskarni?
Naša tiskarna je popolno založena z najbolj modernimi črkami, okraski in z vsem tiskarskim materijalom in je največja slov. unijska tiskarna.

NAJNIŽJE CENE

vsem tiskovinam za vsako društvo, trgovca ali posameznika računamo vedno pri nas.

GARANTIRANO DELO

da ste zadovoljni s tiskovino in da se izdela natančno, kakor želite. Predno se obrnete kam drugam, pišite k nam po cene za vsako tiskovine, ki jo potrebujete. Pri nas je vedno ceneje.

CLEVELANDSKA AMERIKA

Najstarejši slovenski dvotednik.

6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

NAJBOLJŠA

SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezani $1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobe isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

Po znižani ceni!

Amerika in Amerikanci.

Spisal Rev. J. M. Trunk

je dobiti poštnine prosto za $2.50. Knjiga je vezana v platno in za spomin jako prilična.

Založnik je imel veliko stroškov in se mu nikakor n izplačala, zato je cena znižana, da se vsaj deloma pokrijejo veliki stroški.

Dobiti je pri:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y

"GLAS NARODA" JE EDI NI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH. NAROČITE SE NANJ!

Izšla je

lična knjiga:

"VOJSKA NA BALKANU".

Vsled vsestranske želje naročili smo več iztisov te knjige in je sedaj cenj. rojakom na razpolago.

Knjiga "Vojska na Balkanu" sestoji iz 13 posameznih sešitkov, obsegajočih skupaj na večjem formatu 192 strani. Delo je opremljeno s 255 slikami, tikajoče se opisa balkanskih držav in najvažnejših spopadov med sovražniki. Sešitkom je prideljen **tudi večji slovenski zemljevid balkanskih držav.**

Posamezne zvezke je dobiti po 15c, vseh 13 sešitkov skupaj pa stane s poštnino vred $1.85. Naroča se pri:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York City.

PRIPOROČILO.

Rojakom v Steelton, Pa., in okolici naznanjamo, da je

Mr. M. PAPIČ,

128 Frederick St., Steelton, Pa., naš zastopnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino za naš list "Glas Naroda" in izdavati pravoveljavna potrdila. — Cenjenim rojakom ga toplo priporočamo.

Upravništvo 'Glas Naroda'.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR DRŽAVAH

Krasni brkovi

Podpisani je iznajditelj najuspešnejše tinkture na svetu Alpentinkture in Alpenpomade - Ženskam in možkim, kateri jo rabijo, zrastejo v šestih tednih lasje popolnoma, ne bodo izpadali in ne bodo osiveli. Ravno tako zraste možkemi v šestih tednih brada in brke, ki ne bodo izpadale in ne bodo postale sive. O teku 8 dni popolnoma ozdravim revmatizem, kostibol, trganje po rokah, nogah in hrbtenici. Rane, opekline, bula, ture, kraste in kurja očesa, bradavice, potenje nog, zebline itd. odstranim v treh dneh. Moja zdravila so registrirana v Washingtonu, znamenje, da so čista in najbolj uspešna. Pišite takoj po cenik! Pošljem ga zastonj.

JAKOB WAHČIČ,
1092 E. 64th St., Cleveland, O.

N. B. Onemu, ki bi rabil moja zdravila brez uspeha, plačam $500.

Amerika in Amerikanci.

Spisal

REV. J. M. TRUNK.

Slovenic Publishing Company je prevzela v zalogo rojakom že znano knjigo **Rev. J. M. Trunka:**

AMERIKA IN AMERIKANCI.

Ni naš namen izreči na tem mestu kako kritiko, pač pa izjavljamo, da je to izvrstno delo, katerega bi si moral nabaviti vsak rojak v Ameriki, bodisi v lasten poduk, bodisi kot darilo svojcem in posameznikov, na katerih bo v stari domovini, kjer se gotovo zanimajo starši ali sorodniki za deželo, v kateri biva kak član družine. Knjigo krasi nebroj lepih slik, med katerimi bo marsikdo zapazil ali samega sebe, ali pa dragega znanca iz sedanjih ali preteklih dni. Čudimo se le, da je povpraševanje po knjigi primeroma majhno, menda raditega, ker se ni vprizorilo zanjo kričeče reklame, s katero se spravi v svet marsikatero drugo, veliko manj vredno knjigo. Posebno primerna je knjiga kot božični dar, ki ima trajno vrednost. Cena elegantno v platno vezani knjigi je $2.50 s poštnino vred. **Za isto ceno se odpošlje knjigo na katerikoli naslov v stari domovini.**

Slovenic Publishing Co.,

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.
na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov
na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Compagnie Generale Transatlantique

(Francoska parobrodna družba.)

Direktna črta do Havre, Pariza, Svice, Inomosta in Ljubljane

Poštni parniki so:

"LA PROVENCE" na dva vijaka · "LA SAVOIE" na dva vijaka · "LA LORRAINE" na dva vijaka · "LA FRANCE" na štiri vijak.

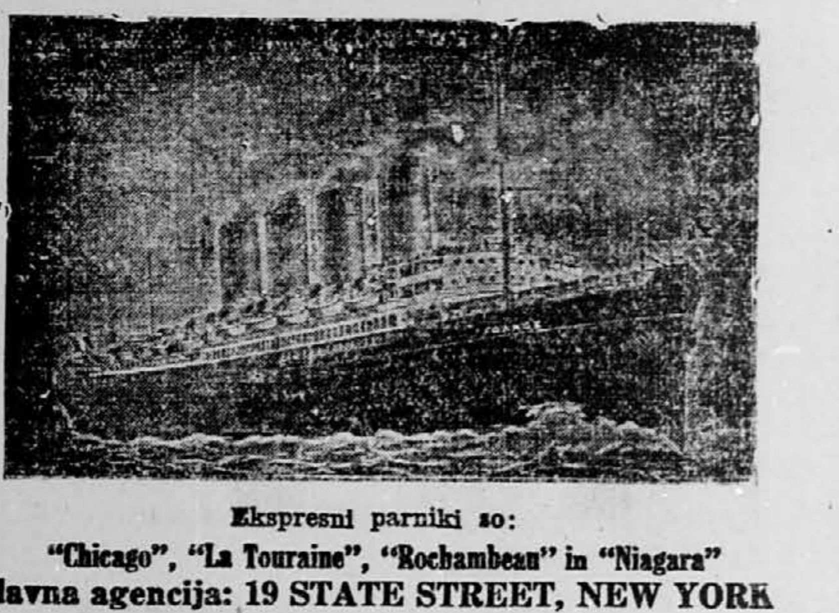

Ekspresni parniki so:
"Chicago", "La Touraine", "Rochambeau" in "Niagara"
Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK
corner Pearl St., Chesebrough Building.
Poštni parniki odplujejo vedno ob sredah iz pristanišča številka 57. N. R.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNIK.

Phone: Canal 1631

Denar mečete proč!

ako ne podpirate svojega rojaka.
Pri meni dobite

izvrstne domače vine

galon po 75c. in več.

Pri odjemu več kot 10 galon dajem popust, ter se posebno priporočam slavnim slovenskim društvam ob priliki kake veselice. tudi onim za svatbe.

V zalogi imam izvrstne domače klobase in vsakovrstno grocerijsko blago, katerega ljubi naš narod. Pošiljam denar na vse strani sveta in parobrodne listke za vse proge. Zastopam "Glas Naroda", prodajam in kupujem avstrijski denar. S tvrdko Frank Sakser sem v trgovski zvezi. Upravljam vse v notarski posel spadajoče dela, ker sem javni notar. (Notary Public.)

FRANK JURJOVEC
1801 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Frank Petkovšek

Javni Notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.

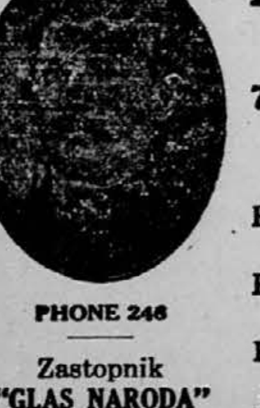

PHONE 246

Zastopnik
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

PRODAJA **fina vina, izvrstne smotke, patentirana zdravila.**

PRODAJA **vožne listke vseh prekomorskih črt.**

POŠILJA **denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.**

UPRAVLJA **vse v notarski posel spadajoča dela.**

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH. NAROČITE SE NANJ!